

**UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO
PRAHA**

bakalářské prezenční studium
2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martin Slabý

Sportovní redaktor Ivo Urban

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Otto Novák, Csc.
PhDr. Hugo Schreiber

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Full-Time Studies
2009 - 2012

BACHELOR THESIS

Martin Slabý

Sports Journalist Ivo Urban

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. PhDr. Otto Novák, Csc.

PhDr. Hugo Schreiber

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne .....

.....

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat Doc. PhDr. Otto Novákovi, Csc. za odborné vedení, které bohužel, k mému hlubokému zármutku, předčasně a nečekaně skončilo. Dále bych chtěl poděkovat PhDr. Hugo Schreiberovi za odborné vedení, kterého se posléze ochotně ujal. Děkuji Ivo Urbanovi za to, že mi věnoval hodiny svého času a poutavě mi vyprávěl nejen o svém fotbalovém a profesním životě. Poděkování patří i panu Karlu Zuskovi a panu Karlu Feltovi za vstřícnost a ochotu při poskytování rozhovorů. Na závěr bych rád poděkoval všem ostatním, kteří mě při realizaci mé bakalářské práce jakkoliv podporovali.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá životem sportovního novináře Ivo Urbana. S jeho pomocí mapuje fotbalové dění v Československu od čtyřicátých do šedesátých let minulého století a dění ve světě novinářiny od let šedesátých až do počátku nového tisíciletí. To vše na kulturně-politickém pozadí dané doby. Na základě rozhovorů si všímá vývoje profese sportovního novináře v průběhu doby, který ve svém závěru shrnuje.

Klíčové pojmy

ATK Praha, Dukla Praha, Fotbalové legendy, Ivo Urban, Jaroslav Vejvoda, Josef Masopust, Karel Kolský, ME 1976, Moji slavní spoluhráči, MS 1962, Ota Pavel, Pohár mistrů evropských zemí, PMEZ, Právo, reprezentace, Rudé právo, S míčem kolem světa, Slavia Praha, sportovní novinář, sportovní žurnalistika, Středoevropský pohár, ÚDA Praha, Zápisník, Zlatý míč

Annotation

The bachelor thesis deals with the life of sports journalist Ivo Urban. With his help maps soccer events in Czechoslovakia from the forties to the sixties of last century and what is happening in the world of journalism from the sixties until the beginning of the new millennium. That's all on the cultural political background of the time. Based on interviews noted the development of professional sports journalists over time, which summarizes in his conclusion.

Key Words

ATK Prague, Dukla Prague, Fotbalové legendy, Ivo Urban, Jaroslav Vejvoda, Josef Masopust, Karel Kolský, UEFA Euro 1976, Moji slavní spoluhráči, FIFA World Cup 1962, Ota Pavel, European Cup, Právo, national team, Rudé právo, S míčem kolem světa, Slavia Prague, , sports journalist, sports journalism, Mitropa Cup, ÚDA Prague, Zápisník, Zlatý míč

Úvod	8
1. Léta slávistická	9
1.1 Z Dolních Počernic do Prahy	9
1.2 Mládežnická léta slávistická.....	11
1.3 Od února 1948 do reprezentace.....	13
1.4 Na papíře Dynamo, v srdcích stále Slavia.....	16
1.5 Tvrdá daň režimu.....	18
1.6 Z Nového Boru přes Vítkovice až do druhé ligy.....	19
1.7 Zpět mezi elitu už bez Urbana.....	22
1.8 Nutný exkurz do (ne vždy) červenobílých let 1953 – 1963	22
2. Léta dukelská.....	25
2.1 Dukla vstupuje na scénu.....	25
2.2 S Kolským na vrchol	27
2.3 Vzhůru do Evropy!.....	30
2.4 Rok 1956 – rok reprezentační	30
2.5 Po Manchesteru přišel smutek.....	33
2.6 Karel Kolský odchází	36
2.7 S Vejvodou a Juliskou vstříc zlaté ěře.....	37
2.8 Dukla dobývá New York.....	39
2.9 Malá chilská stříbrná odbočka.....	41
2.10 Ota Pavel mezi mrakodrapy	42
2.11 Konec kariéry opět v červenobílém.....	43
3. Léta novinářská	46
3.1 Jihoamerické začátky	46
3.2 Přes Lidovou armádu do Zápisníku.....	47
3.3 Přestup do Rudého práva.....	50
3.4 Na Bělehrad!.....	52
3.5 Jak to tenkrát v novinářině chodilo	54
3.6 Nejen fotbalem živ je fotbalový novinář	57
3.7 Přes Calgary do nového režimu.....	59
3.8 Poslední šampionát.....	60
3.9 Rudé právo už není rudé.....	62
3.10 Ivo Urban aktivně odpočívající	63
3.11 Spisovatelem díky Otovi Pavlovi	64
3.12 Novinářský táta.....	67
Závěr.....	69
Seznam použité literatury	70
Seznam tištěných periodik.....	72
Seznam webových stránek	73
Seznam obrázků	74
Přílohy	75

Úvod

Tradice evropské sportovní žurnalistiky sahá někam do poloviny devatenáctého století. Jejím centrem byla tehdy Velká Británie a ústředními tématy tradiční britské sporty jako například kriket či o něco málo později fotbal.

U nás jsou počátky sportovní žurnalistiky spojené se jménem Josefa Laufera, reportéra, jenž jako vůbec první v Evropě zprostředkoval posluchačům u rozhlasových přijímačů přímou reportáž ze sportovního utkání.

Bakalářská práce, možná trochu symbolicky, začne také v době Josefa Laufera. Ústředním průvodcem jí však nebude rozhlasový reportér, ale píšící novinář.

Ivo Urban. Fotbalista, novinář, spisovatel. Bakalářská práce si klade za cíl ukázat všechny etapy jeho života. Připomenout úskalí, která nejen sportu skýtaly doby nedávno minulé. Podívat se na osudy československého fotbalu od čtyřicátých do šedesátých let minulého století. Poodhalit, jak obtížné někdy bylo vykonávat novinářské povolání v době normalizace.

Jedním z cílů bakalářské práce je pokusit se na životě Ivo Urbana ukázat vývoj československé kopané v politicko-historických a následně ve stejném kontextu přiblížit i dění v médiích, především pak těch tištěných.

Napříč životem Ivo Urbana půjde i obrazová příloha bakalářské. V dobových fotografiích ukáže nejdůležitější milníky jeho fotbalového života. O některých z nich promluví i novinové články, které je zachytily. Díky Urbanově vlastní novinářské tvorbě pak zavzpomíná na některé slavné, ale i méně povedené okamžiky československého sportu.

1. Léta slávistická

1.1 Z Dolních Počernic do Prahy

Abychom mohli vůbec začít psát tyto stránky, musíme se vrátit do dnes již poměrně vzdálené historie. Přesuneme se v čase vlastně téměř o celé století zpět. Na místo jen pár kilometrů vzdálené tomu, kde vznikají tyto řádky.

Dolní Počernice se staly součástí Prahy až v první polovině sedmdesátých let. Fotbal se tu však hrál již dávno předtím. Historie místního sportovního oddílu se datuje od roku 1913, kdy zde byl založen fotbalový klub SK Dolní Počernice. Léta plynula, Počerničtí sehráli první zápasy, vstřelili první branky, získali první body. Po nucené pauze způsobené první světovou válkou obnovili černobílí svou činnost hned v následujícím roce po jejím konci. Od jara 1925 pak klub přijal změnu názvu na Dolnopočernický SK.

A právě ve fotbalovém oddíle Dolnopočernický SK to na konci dvacátých let dvacátého století vše začíná. Stejně jako ke kopané neodmyslitelně patří míč, tak na zdejší hřiště neodmyslitelně patřil jistý pan Urban. Hrával obránce a pěkné řádce útočníků, a že jich tenkrát na hřišti bylo, nadělal těžkou hlavu. Ovšem, jak se říká, nic netrvá věčně, a tak se ke konci nachýlila i jeho fotbalová kariéra. V žádném případě se však nejednalo o konec fotbalové kariéry rodiny Urbanů. Naopak. Její nejslavnější roky měly teprve za nějaký čas přijít.

Klíčovým datem pro další vývoj byl 7. květen 1931. V ten den se totiž manželům Urbanovým narodil syn. Chlapec dostal jméno Ivo. Urbanovi byli veskrze fotbalová rodina. Nejen že otec aktivně a výborně hrál, ale ani matka nezůstávala pozadu. Fotbalová terminologie jí nebyla cizí, na rozdíl od většiny žen bezpečně poznala ofsajd, a v jednotlivých postech na hřišti se vyznala stejně dobře jako kdekterý, na slovo vzatý fotbalový odborník. Zápasy prožívala stejně intenzivně jako všichni fotbaloví fanoušci, a když se hrálo nějaké mezistátní utkání, nesměla chybět u rozhlasového přijímače. „Když

Josef Laufer vysílal reportáže ze Středoevropského poháru a ještě víc z mistrovství světa 1938 ve Francii, muselo být u nás ticho jako v hrobě. Maminka poslouchala se stejným zaujetím jako táta. Byla nešťastná, když nám v zápase s Brazílií vstřelil gól bájný brazilský útočník Leonidas, o kterém se říkalo, že když mu to nešlo v kopačkách, tak se zul a hrál bos. A div neplakala, když se dozvěděla, že se Plánička zranil a dohrál zápas se zlomenou rukou.¹ A tak bylo víceméně přirozené, že i malý Ivo zanedlouho začal tíhnout ke kopané.

„Já jsem byl do fotbalu cvok. Byl jsem do něj možná až trochu nezdravě zapálený. Do osmi let jsme bydleli v Dolních Počernicích, což je dneska už taky Praha. Pamatuji si, že jsme měli velkou zahradu. A už jako malý kluk jsem tam kopal do zdi. Bylo to hezké dětství,“ vzpomíná Ivo Urban, jak mu jeho první domov pootevřel zatím jen kukátko na dveřích s cedulkou „Fotbal“².

První škvírka v samotných dveřích se začala objevovat o několik let později. V devětatřicátém roce se spolu s rodiči přestěhoval do pražských Holešovic.

Důležitým faktorem v dalším rozvoji Urbanovy fotbalové kariéry byla skutečnost, že na Strossmayerově náměstí, do jehož okolí se Urbanovi přestěhovali, tehdy ještě nejezdily tramvaje. Nic totiž nebránilo tomu, aby malý Ivo vzal míč, tenkrát to ještě nebyl opravdovský kopací, ale malý tenisový, a vyrazil do ulic hrát s kamarády takzvané chodníčky. „Na obrubník se křídou namalovaly branky a tenisák se musel od obruby chodníku odrazit zpátky do silnice. Když to přeletělo ven, tak gól neplatil,“ vybaví si i dnes pravidla hry³.

A právě při chodníčkách se seznámil s klukem, který měl o více jak dvě desetiletí později poměrně zásadní vliv na jeho další kariéru. Chlapec, který byl o necelý rok starší a který bydlel o dva vchody vedle ve stejné ulici, se jmenoval Otto Popper, o necelých dvacet let znám již jako Ota Pavel. Než se odstěhoval na Vinohrady, byl Ota tím, kdo společně s Ivem sváděl první velká

---

¹ URBAN, I. *Fotbalové legendy*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o., 2006. ISBN 80-7360-392-6, s. 7.

² Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

³ tamtéž

fotbalová derby pražských „S“. Zatímco Ivo Urban měl blíže k červenobílým barvám pražské Slavie, Ota Pavel byl spartánem. „Nebyli jsme proto v té době nějak moc velcí přátelé. Hrál hokej za Spartu a kolikrát mě v tom chodníčku, což se hraje jeden na jednoho přes ulici, porazil. A to pro mě byla tak trochu potupa – že on, hokejista, porazí mě, fotbalistu,“ vzpomíná na první setkání s pozdější legendou sportovní žurnalistiky a literatury Ivo Urban.⁴ Spartě zůstal Ota Pavel věrný i později, když nějakou dobu trénoval její mládežnické hokejové družstvo.

1.2 Mládežnická léta slávistická

Netrvalo dlouho a vášeň pro fotbal dovedla Iva až na zelené trávníky. Přesněji řečeno na pražskou Letnou, kde měl tehdy působiště klub SK Slavia Praha. „Sešívání“ sice v té době vládli československé kopané, když měli většinou navrch i nad svým největším rivalem Spartou, nicméně fotbalisté do Slavie spíše přicházeli až v pozdějším věku formou přestupů z ostatních klubů. V té době se ve Slavii zrovna utvářelo nové žákovské mužstvo, které by navázalo na úspěchy slávistické mládeže z let 1938-9, kdy se mladí fotbalisté v červenobílém dresu nejprve stali dorosteneckými mistry země a v květnu následujícího roku s přehledem ovládli i turnaj ve Švýcarsku, kterého se účastnila dorostenecká špička západní Evropy, čímž se de facto stali nejlepším dorosteneckým mužstvem starého kontinentu. Za tehdejší slávou stál zejména jistý pan inženýr Nenadál, v té době vedoucí dorostenecké kopané ve Slavii. Léta se pak o mládežnický fotbal v klubu staral pan Mareš. Důležitou úlohu v procesu tvorby nového žákovského týmu, alespoň co se další kariéry Ivo Urbana týče, hrál ale mimo jiných i Alexa Bokšay.

Rodák z někdejší Podkarpatské Rusi, bývalý brankář užhorodského fotbalového klubu, ale především jedna z gólmanských legend červenobílé historie a nástupce slavného Františka Pláničky. Právě Bokšay byl jedním

---

⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

z trojice známých hráčů, kteří tehdy dohlíželi na nábor malých fotbalistů, kterého se účastnil kromě jiných i Ivo Urban. Kromě Bokšaye se na výběr nových nadějí přišli podívat i Vlasta Kopecký, slavná levá spojka Slavie a československé reprezentace a rekordman v počtu odehraných zápasů ve slávistickém dresu, a Pepi Bican, který již zřejmě navždy zůstane nepřekonán v množství vstřelených branek.

Zpět ale k Alexu Bokšayovi. Připomeňme si ho slovy Ivo Urbana, který na něj vzpomíná nejen ve spojitosti s tehdejším žákovským nábohem: „Já jsem se dostal právě k němu, on mi házel míč, hlavičkoval, přihrával zpátky. Zeptal se mě, jak se jmenuji, a pak mi řekl, ať přijdu na trénink,“ vzpomíná, jak začala jeho fotbalová kariéra.⁵

Urbanovým spoluhráčem v žákovském mužstvu Slavie byl tehdy například Jiří Nedvídek, jenž hrál později ligu v Bratislavě a na přelomu padesátých a šedesátých let ve Slavii, tehdy Dynamu Praha. Ve Slavii pak na konci šedesátých let působil krátce i jako trenér A mužstva.⁶

V hlavě Urbanovi utkvěl ještě jeden střípek z jeho působení pod Alexem Bokšayem. „Ještě si pamatuji, že když trénovala Slavia na dvě branky, tak on nám za jednou z nich půjčil míč a my jsme si tam kopali. To bylo ještě na staré Slavii, jak je dneska ministerstvo vnitra. Bokšay byl výborný chlap. Vděčím mu za hodně věcí. Hlavně za to, jak se o nás staral.“⁷

Ivo vynikal již v žákovské kategorii. Ročenka z roku 1946 prozrazuje, že v tom roce odehrál třináct utkání, ve kterých se hned jednatřicetkrát střelecky prosadil, a tímto úctyhodným výkonem se stal nejlepším kanonýrem mužstva.⁸

Ve Slavii se ve čtyřicátých letech dalo dohromady dobré mužstvo, které společně dospělo až do dorosteneckých kategorií. V té době se ale ještě nehrála klasická dorostenecká liga, jak ji známe dnes. Mládež se utkávala v rámci mistrovství republiky. Jeho hrací systém byl nastaven tak, že se postupovalo z jednotlivých krajů až na republikovou úroveň. V roce 1948 se slávističtí

---

⁵ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁶ NEMAJER, J., PARÁČEK, M. *Ročenka SK Slavia 1946*. Praha: SK Slavia Praha, 1947.

⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁸ NEMAJER, J., PARÁČEK, M. *tamtéž*, s. 88.

mladíci stali mistry Čech a postoupili do finále proti nejlepšímu mužstvu Moravy. „To byl Prostějov. Doma jsme vyhráli 2:1, tam jsme prohráli 1:0. Pak se hrál třetí zápas ve Svitavách na takovém venkovském hřišti, které nám moc nevyhovovalo. A ten třetí zápas jsme tam prohráli 2:1,“ pamatuje si dodnes Urban, který zavzpomínal i na některé tehdejší spoluhráče. „Většina kluků byla třicátý ročník, já ještě s jedním klukem jsem byl jednatřicátý. V dorostu jsem hrál například s Milošem Urbanem nebo Láďou Hubálkem,“ vypočítává.⁹

Se svým jmenovcem Milošem, který svoji kariéru s výjimkou necelých tří sezón zasvětil červenobílým barvám, se pak ještě krátce setkal v Dukle Praha.¹⁰ Ladislav Hubálek kromě Slavie kopal i za klub Tankista Praha a Bohemians, kteří v letech Hubálkova působení, tedy 1958-64, hráli pod názvem Spartak Praha Stalingrad a následně ČKD Praha.¹¹

1.3 Od února 1948 do reprezentace

Dorostenecká léta ale dovršením osmnáctého roku života skončila a většina hráčů putovala o úroveň výš. Někteří se prosadili více, jiní méně. Ivo Urban opustil řady dorosteneckého týmu Slavie už o něco dříve. Již v sedmnácti letech si ho totiž trenéři vytáhli do červenobílé rezervy. Rezervní tým Slavie tehdy vzešel z dřívějšího Sportovního klubu Elektrických podniků (SKEP), který byl nejprve roku 1948 přejmenován na Závodní klub (ZK) Dynamo Praha a v následujícím roce sloučen s klubem SK Slavia Praha.

Pro Slavii mělo toto spojení dvě roviny. První se týkala hráčského kádru. Na podzim předchozího roku totiž sešívání utrpěli řadu ztrát. Trojice Jiří Trnka, František Ipser a Ota Hemele odešla na vojnu do ATK Praha a Kocourek vyměnil slávistický dres za zlínský. Hlavní a nejcitelnější ztrátou však byl odchod elitního střelce Pepiho Bicana do Vítkovic. Za jeho stěhováním stála pravděpodobně snaha udržet si pražský byt v Holešovicích,

---

⁹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

¹⁰ JEŘÁBEK, L. *Český a československý fotbal – Lexikon osobností a klubů*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656-5, s. 209.

¹¹ Jeřábek, L. tamtéž, s. 69.

který spadl pod Báňskou správu. Kromě něj odešel do Vítkovic i další z mistrů republiky za sezónu 1946/7, záložník Vasil Buchta.¹²

Ve Slavii tedy ze zkušených fotbalistů zbyli prakticky téměř jen Antonín Bradáč a Vlasta Kopecký, jejichž kariéra už se pomalu chýlila ke konci. V mančaftu tak tenkrát bylo nějakých sedm, osm hráčů, kteří měli odpovídající výkonnost, ostatní ale na ligu neměli. Díky sloučení se Sportovním klubem Elektrických podniků získala Slavia celou řadu nových hráčů, kteří ligovou úroveň pomohli jakž takž udržet. I přesto se však Slavii dlouhá desetiletí nepodařilo dostat zpátky na ligový trůn.

Díky SKEPu, který měl v té době výborný mančaft, jenž porážel i lepší týmy, slávistické řady rozšířili takoví fotbalisté, jako byli Šmejkal, který měl ligové zkušenosti z Náchodu a Pardubic, František Veselý, nejstarší z fotbalové generace Veselých a otec nedávno zesnulého Franty Veselého, či Miloš Štádler, který v klubu následně prožil prakticky celou svou fotbalovou kariéru.

Tito hráči byli nejprve základem B mužstva, které v té době hrálo mistrovskou soutěž Prahy a potom oblastní soutěž. To už s nimi začínali hrát i kluci z dorostu – Hubálek, Pešice či Milan a Ivo Urbanové.

Pamětníci však na fotbalové spojení obou klubů nevzpomínají jen kladně. „Slavia přišla o své vedoucí pracovníky oddané klubovým barvám, tradici a víře. Byla sloučena se SKEPem a musela volky nevolky přijmout dodané funkcionáře, z nichž nikdo nefandil ani Slavii, ani Dynamu,“ vzpomíná ve své knize Vítězslav Houška. A skutečně. Ze Slavie byl odvolán de facto celý výbor v čele s panem Václavem Valouškem, který v klubu dlouhá léta působil, a nahrazen funkcionáři „zvenčí“. O jednom z nich se v knize *Věčná Slavia* píše, že „...sportovní činnost a prospěch Slavie byly pouze na periferii jeho zájmu a zápalu. Razil parolu, že Slavia musí být čistá. A aby dosáhl čistoty co nejčistší, navrhoval fotbalistům vlastního oddílu tvrdé tresty, popřípadě se zasazoval o jejich zvýšení. Tak byl spravedlivý.“¹³ Dalšího komentáře patrně netřeba...

Léta po druhé světové válce nebyla pro český fotbal jednoduchá. Klubový se s nepřilísnými úspěchy snažil prosadit zpět na evropským

---

¹² HOUŠKA, V. *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-200-1, s. 109.

¹³ HOUŠKA, V. *tamtéž*, s. 110.

mužstvům konkurenceschopnou úroveň, reprezentace se po sedmileté odmlce nesměle vracela na mezinárodní kolbiště. Od podzimu zmíněného osmačtyřicátého roku procházely domácí fotbalové soutěže jednou z reorganizací, které v té době byly poměrně častým jevem. Hrála se tenkrát pouze jednokolová státní liga, po které ani nebyl vyhlášen mistr, ani se nesestupovalo. Slavia, která tehdy po podzimu vedla, se tedy oficiálním mistrem nestala. To samé se týkalo i dalších výkonnostních pater. O úroveň níže se celky utkaly v takzvané oblastní soutěži, která byla rozdělena do čtyř skupin, dvou českých a po jedné moravské a slovenské. ZK Dynamo Praha bylo zařazeno do „běčka“, kde s bilancí tří vítězství, dvou remíz a šesti porážek obsadilo ve dvanáctičlenné tabulce desátou příčku.¹⁴

Od roku 1949 najel československý systém po sovětském vzoru na herní schéma jaro – podzim. Celostátní mistrovství, jak byla tenkrát nejvyšší soutěž známá, začínalo v polovině března a po několikátýdenní letní přestávce pokračovalo až do začátku prosince. Stejně tomu bylo i u ostatních národních soutěží. Druhá liga, pořádaná pod označením zemská soutěž, byla opět rozkouskována do čtyř oddílů podle stejného geografického klíče. Neúčinkoval v ní však už SKEP ani ZK Dynamo Praha, ale po sloučení se Slavií parta kluků pod hlavičkou Dynamo Slavia B.¹⁵ A v ní i Ivo Urban.

„Mně tenkrát bylo sedmnáct a kolem mě tam byli samí staří pardálové. Hrál jsem například s otcem Franty Veselého, který byl na křídle. Hráli jsme druhou ligu, což byla už velmi dobrá soutěž,“ připomíná si konec čtyřicátých let Urban.¹⁶

Kromě B týmu Slavie udělal Urban v devětačtyřicátém roce ještě jeden významný krok v kariéře. Poprvé nakoukl do československé reprezentace.

V juniorském týmu se tak stalo 10. dubna, kdy Čechoslováci v Praze hostili Maďary. Domácím se utkání vydařilo, soupeře porazili 3:1 a Urban do něj zasáhl coby střídající hráč, když nahrazoval Svatopluka Pluskala, se kterým později strávil dlouhá léta v jednom mužstvu a stali se dobrými přáteli.

---

¹⁴ HORÁK, J. *Encyklopedie našeho fotbalu – domácí soutěže*. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-22-2, s. 205.

¹⁵ HORÁK, J. *tamtéž*, s. 207.

¹⁶ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

Druhý start mezi juniory přišel o půl roku později. Na konci října, opět v Praze, přivítala československá reprezentace Poláky. To už Urban strávil na hřišti celý zápas a podílel se na vítězství 1:0.¹⁷

Mezi „Lvíčata“ se později ještě dvakrát vrátil, předtím však odehrál několik zápasů za reprezentační béčko. Ještě v říjnu 1951, vlastně téměř tři týdny před druhým utkáním za juniory, absolvoval neúspěšnou premiéru v Budapešti (4:0, Urban střídal Fecka). Na podzim následujícího roku B tým reprezentace i s Urbanem v základu remizoval opět s Poláky a Maďary (viz Příloha, Obr. č. 3).¹⁸

1.4 Na papíře Dynamo, v srdcích stále Slavia

Vraťme se ale ještě na skok zpátky k tehdejší době poplatným historickým faktům. Konkrétně k názvu Dynamo Slavia B. Kromě častých reorganizací soutěží s sebou totiž politické změny z osmačtyřicátého roku přinesly i další novinky. Po sovětském vzoru se nezměnila jen organizace soutěží a hrací systém, ale bořily se dokonce tradice jednotlivých klubů. Na první pohled se to projevovalo právě obměněnými názvy. Tak se například stalo, že se dosud tradiční Spartě Praha vklínilo do názvu „bratrství“, z Bohemians se stali Železničáři a červenobílí dostali do svého názvu „Dynamo“.¹⁹

Z kované se vytratil profesionalismus. Fotbalisté už za své výkony nepobírali žádné odměny, platy či dokonce prémie. „Tenkrát se hlásal amatérismus a my jsme za fotbal žádné peníze nedostávali. Prémie za zápas, to vůbec nebylo. Ani pak v áčku Slavie. Pamatuji si, že v Ovenecké ulici měl hospodu jeden fanda Slavie, jmenoval se Povolný, a ten, vždycky když jsme

---

¹⁷ JEŘÁBEK, L. *Československý fotbal v číslech a faktech*. Praha: Olympia, 1991. ISBN 80-7033-098-8, s. 155.

¹⁸ JEŘÁBEK, L. *tamtéž*, s. 132.

¹⁹ HORÁK, J. *Encyklopedie našeho fotbalu – domácí soutěže*. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-22-2, s. 207.

přijeli ze zápasu béčka, nám připravil třeba párky, nebo guláš,“ potvrzuje Urban.²⁰

Pro Slavii po osmačtyřicátém roce začalo jedno z nejsložitějších období v historii klubu. V sezóně 1949 skončilo mužstvo ještě páté, pak ale následovalo sedmé místo a v jednapadesátém dokonce jedenácté, které znamenalo sestup. Tehdy už ale hrálo pouze Dynamo. Před nepovedeným ročníkem klub o tradiční jméno přišel.

Ivo Urban odehrál první utkání za slávistické áčko již 5. června 1949, tedy necelý měsíc po svých osmnáctých narozeninách, na hřišti Dynama Košice. „Vděčil“ za to spíše tomu, že Slavie měla zrovna nedostatek hráčů, a tak dala šanci i některým mladým klukům. Premiéra to ale příliš úspěšná nebyla. Dynamo Slavia prohrálo se svým východoslovenským protějškem 1:3 a Ivo ještě na čas putoval zpět do B týmu.

Rok 1951 byl ale přece jen pro Urbana něčím význačný. „V jednapadesátém jsem se dostal s fotbalem poprvé do zahraničí. Jeli jsme do Berlína na Světové akademické hry. Máme z toho i medaili, skončili jsme třetí, mám na to hezké vzpomínky. My jsme tam měli opravdu většinu akademiků, ale třeba Maďaři přijeli s kompletním áčkem. Dodnes si pamatuju ten útok Czibor, Puskas, Hidegkuti, Kocsis a pravé křídlo Budai. Rozmetli nás tenkrát asi 5:0. Ale takhle tam zametli s každým soupeřem,“ vzpomíná²¹.

V jednapadesátém ochutnal Ivo Urban poprvé i atmosféru slavného derby pražských „S“. Prvního dubna toho roku se objevil v základní sestavě a i on přispěl svým výkonem k výhře 3:0 na hřišti Sparty (viz Příloha, Obr. č. 1).

Další kolonku ve statistice derby zápasů si mohl odškrtnout o necelé dva měsíce později, kdy oba soupeři změřili síly v pohárovém utkání. Střetnutí se zapsalo do historie jako nejkratší, co kdy bylo dohrané. Trvalo totiž pouze dvakrát dvacet minut a Sparta v něm zvítězila 2:1. Stejným poměrem vyhrála Sparta i podzimní ligový zápas, krátce před Vánocemi jí Slavia porážku na domácím hřišti vrátila – vyhrála opět 3:0.²²

---

²⁰ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

²¹ tamtéž

²² BARTŮNĚK, O. *250 zápasů Sparta – Slavia ve faktech a fotografiích 1896-2001*. Praha: Riopress, 2002. ISBN 80-86221-53-9, s. 128-131.

To bylo naposledy, co se Ivo Urban před svým odchodem na vojnu v derby objevil. Ať už Slavia vyhrála, nebo prohrála, byl ale právě on pravidelně novináři jmenován ve výčtu hráčů, kteří utkání zvládli na výbornou.

1.5 Tvrdá daň režimu

S tímto obdobím má Urban spojenou ještě jednu příhodu, na kterou ale nevzpomíná vůbec rád. Stala se bezprostředně po návratu ze Světových akademických her v Berlíně. Podrobně ji popisuje v jedné ze svých knížek. „Hned po příjezdu do Prahy jsem se chtěl tátovi pochlubit a volal mu do pojišťovny. Telefon ale nezvedl ani on, ani jeho sekretářka, kterou jsem znal. Ozval se cizí hlas. ‚Prosím pana doktora Urbana,‘ řekl jsem trochu zmateně. ‚Soudruh Urban už u nás nepracuje,‘ ozval se nepřívětivý hlas ve sluchátku.

‚Soudruh‘ Urban už dva týdny vydával šroubky a kleště ve skladu ČKD Sokolovo. A zůstal tam dvanáct let. Až do odchodu do důchodu. Tehdy se takové i daleko horší věci děly běžně.“²³

Rodině Urbanových tím nastaly krušnější časy. Otec přišel o dobré postavení v Úrazové pojišťovně a rodina se, jak říká, „hůř protloukala, i když já sám to tenkrát nepocíťoval“.

Slabou útěchou pro pana Urbana bylo alespoň to, že v ČKD byli zaměstnání fotbalisté Sparty. Ti samozřejmě věděli, o koho jde, a tak zde měl postaráno, když už nic jiného, o kontakt s kopanou, kterou měl tolik rád. Tolik k seznámení s otcem Ivo Urbana.

„Máma byla taková prostá žena. Pocházela z Moravy, z Hané. Jako prodavačka v obchodě s textilním zbožím pracovala ale v Praze, kde se také seznámila s otcem. Byla to výborná ženská s takovým selským rozumem. Moc hodná a milá,“ věnuje Urban vzpomínku i své matce.²⁴

---

²³ URBAN, I. *Fotbalové legendy*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o. , 2006. ISBN 80-7360-392-6, s. 8.

²⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

Ivo nebyl v mládí pouze náruživý fotbalista, ale pochopitelně i student. Po přestěhování do Prahy zde začal chodit do školy a úspěšně absolvoval La Guardiovo gymnázium (pojmenované po bývalém starostovi New Yorku) poblíž Kostela sv. Antonína na Strossmayerově náměstí. Dnes na téže místě najdeme základní školu.

Zpátky ale na hřiště. V béčku odehrál celou následující sezónu, kterou Dynamo B dokončilo na oblastní úrovni s bilancí 9 – 4 – 9 na šesté příčce, a do áčka se opět prosadil až v ročníku 1951. Ročníku pro Slavii, respektive Dynamo, tak nešťastném.

1.6 Z Nového Boru přes Vítkovice až do druhé ligy

Po polovině sezóny, na začátku července, bylo mužstvo, vedené Viliamem Königem, na čtvrté příčce. V létě však došlo k události, za které Slavia draze zaplatila.

Pod hlavičkou Sokola Sandrik tehdy odjel výběr složený z fotbalistů Slavie, Sparty a Železničářů Bohemians na přátelské utkání do Nového Boru. Problémem však zaprvé bylo, že kluboví funkcionáři o zájezdu neměli ani tušení. Zadruhé pak, že fotbalisté si nejeli do Nového Boru zahrát tak úplně pro zábavu. Kromě plných žaludků po bohatém pohoštění si z městečka nedaleko České Lípy odvezli nějaké to broušené sklo, jelikož předseda novoborské kopané byl současně ředitelem závodu na výrobu broušených skleněných předmětů, a navrch každý po pětistovce.

Na nic by se možná tehdy nepřišlo, pokud by mezi přihlížejícími diváky nebyl i mladý dopisovatel Mladé fronty, který, věren svému povolání, o celé věci napsal úderný článek, v němž nenechal na hráčích nit suchou. I posvítilo si na onen zápas předsednictvo Krajského výboru Sokola Praha (KVS). A to se nemělo stát. Další vyšetřování totiž ukázalo, že v případě fotbalistů Slavie, jmenovitě Antonína Bradáče, Vlastimila Kopeckého, dále pak Hampejze, Hemeleho, Ipsera, který už byl zpět z vojny v ATK, Kareše, Šmejkal, Trnky,

Vlka, Jonáka a Žďárského nešlo o první takové utkání, nýbrž se ještě předtím účastnili zápasů podobného ražení v Chrudimi a Hlinsku.²⁵

A tvrdá ruka spravedlnosti, alespoň tedy té v tehdejšímu slova smyslu, dopadla na slávisty plnou silou. Citujme nyní ze soudobého tisku. „Zastavením činnosti na dobu jednoho roku byli potrestáni hráči Kareš, Šmejkal, Žďárský a Hampejz. Zastavením činnosti na půl roku byli potrestáni hráči Trnka, Ipser, Hemele a Zuzánek. Menclík, Vlk a Houška se trestají zastavením činnosti na dobu jednoho měsíce. Hráčům Brejchovi a Jonákovi se uděluje důtka s výstrahou.“²⁶ Tresty vešly v platnost 8. srpna 1951. Do začátku podzimní části sezóny zbývaly čtyři dny.

V negativním významu pozoruhodné jest, že ačkoliv vedení Sparty žádalo pro své hráče pouze důtky, slávistické špičky se tvrdě zasazovaly o to, aby jejich vlastní hráči byli exemplárně potrestáni. „Slavia musí být čistá. A to i za cenu, že sestoupíme do třetí třídy,“ nebral si servítky jeden z tehdejších funkcionářů Emanuel Polívka.²⁷

Pro Slavii to opravdu exemplární potrestání bylo. Mužstvo bylo oslabeno o drtivou většinu stabilní sestavy A týmu, navíc zanedlouho z klubu odešla trojice Fiktus, Hubálek a po vypršení trestu i gólman Houška.

Slavia tak byla nucena hrát podzimní část ročníku 1951 s hráči druhého či třetího sledu, což se nutně muselo podepsat na výsledcích, potažmo postavení v tabulce. Z třinácti podzimních zápasů hned v osmi utkáních podlehla. Ke konci listopadu se však zvedla. Nejprve vyhrála dohrávané domácí utkání proti ATK Praha 4:0, v posledním kole pak zajížděla do Teplic.

V podzimním kádru áčka Slavie pochopitelně byl i Ivo Urban. Ten se letních přátelských zápasů neúčastnil, žádné potrestání se ho tedy netýkalo a ve druhé polovině soutěže patřil k oporám červenobílých řad. Obnovenou premiéru ve slávistických barvách absolvoval na domácím hřišti proti

---

²⁵ HOUŠKA, V. *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-200-1, s. 111-112.

²⁶ "Mistři" kopané - kteří nejsou vzorem. *Rudé právo*. 1951-8-10, 31, 187, s. 4. Dostupný také z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1951/8/10/4.png>>.

²⁷ HOUŠKA, V. *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-200-1, s. 112.

Vítkovicím, za které nastoupil i slavný Pepi Bican. Ten v utkání zařídil dvě branky a Vítkovice si ze Slavie vezly vítězství 1:3.

Urban nechyběl ani v základní jedenáctce, která nastoupila na hřišti zmiňovaných Teplic k přímému záchranářskému souboji. Utkání se pro hosty nevyvíjelo dobře. Po poločase byl výsledek nerozhodný 1:1, když branka teplické Vodotechny nesla podpis Josefa Masopusta, se kterým se krátce na to Urban sešel v ATK. Vzápětí vstřelily Teplice druhý gól, slávistům byl vyloučen Jelínek a vypadalo to s nimi všelijak, jen ne dobře. Místo toho, aby je vyloučení srazilo definitivně do kolen, zapůsobilo na ně ale jako živá voda. Z řad Slavie vyčnívalo zejména pravé křídlo. Ladislav Hlaváček poslal za záda teplického gólmana míč hned čtyřikrát a stal se hlavním strůjcem vysokého vítězství červenobílých v poměru 2:6.²⁸ Slavia se díky výhře posunula na desáté místo, které zaručovalo záchranu v nejvyšší soutěži. O patro níž měly jít právě Teplice. Jak už to tak ale někdy bývá, vše bylo nakonec úplně jinak.

Slávisté už si byli téměř jisti záchranou v tehdejším Mistrovství republiky. Zápas Teplic ve Vítkovicích byl totiž odložen, a musel být odehrán do skončení celého ročníku. To se ovšem nestalo. Naprosto proti všem platným fotbalovým řádům však došlo k tomu, že vysocí činovníci rozhodli o dohrání utkání týden po skončení řádného posledního kola mistrovství.

To už v červenobílém táboře pomalu tušili, že je zle. Vítkovice měly zajištěné čtvrté místo a zaručené zdroje začaly hlásat, že si Teplice bod, který by jim stačil k uchování prvoligové příslušnosti, z Vítkovic odvezou.

„Věštba se splnila, vedoucí vítkovického útoku Bican hrál bez zájmu. Teplice opravdu uhrály remízu, zruinovaná Slavia sestoupila do krajského přeboru. Represe je dovršena, Slavia svržena, princip čistoty triumfuje (v závorce si připomeňme, že od slova čistota je odvozeno i roztomilé slovo čistka)“.²⁹

---

²⁸ FELDSTEIN, P. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2003. ISBN 80-85637-84-7, s. 39.

²⁹ HOUŠKA, V. *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-200-1, s. 112.

1.7 Zpět mezi elitu už bez Urbana

Rok 1952 byl tedy pro Slavii druholigovým. Místo bratislavského NV (dnešního Slovanu), ATK či Vítkovic čekaly na Ivo Urbana výlety do pražských Košíř nebo Nuslí. Slavia se hrála v Krajském přeboru Ústředního národního výboru Praha celkem dvaadvacet utkání, z čehož plných jednadvacet zakončila vítězně.

Namátkou vyberme jen několik výsledků: Slavia – Vysoké školy Praha – 9:0, Loděnice Praha VIII – Slavia – 0:10, Slavia – Posista Praha – 8:1 atd. Jediným, kdo dokázal tenkrát ještě pořad červenobílé obrát o druholigové body, byl Spartak Stalingrad, což nebyl nikdo jiný než pražští Bohemians. Už na domácím hřišti měli s tímto soupeřem sláviské problémy, když jej přehráli 3:2 až po velkém boji. Venku pak na Bohemians nestačili a prohráli 2:1.

I přes porážku ale nakonec Slavia svou skupinu krajského přeboru vyhrála s náskokem šesti bodů právě před Spartakem Stalingrad. Příslušnost v nejvyšší soutěži pro příští ročník si však musela ještě vybojovat v pětičlenné kvalifikaci.

U té už ale Ivo Urban nebyl. Poslední zápas v dresu Slavie odehrál 2. září 1952 v Kolíně. V přátelském utkání tehdy Slavia zvítězila 14:1 a Urban vzápětí odešel na vojnu do ÚDA Praha.

Započítáme-li úplně všechna utkání od ligových až po přátelská, odehrál Urban za Slavii 91 zápasů, ve kterých vstřelil šest branek. Z toho v lize nastoupil čtyřicetkrát, střeleckého zápisu do ligových statistik se však nedočkal.

1.8 Nutný exkurz do (ne vždy) červenobílých let 1953 – 1963

Abychom ale o dění ve Slavii v následujícím období neztratili přehled, který pro nás bude později dost možná nezbytně nutný, pojďme si nyní tamní situaci v příštích letech nastítnit.

Kvalifikaci o postup do Přeboru republiky (ano, tak se nejvyšší ligová soutěž v sezóně 1953 skutečně nazývala) slávisté s přehledem ovládli. Poradili si postupně se všemi čtyřmi soupeři – Karlovými Vary, Českými Budějovicemi, Roudnicí nad Labem i Plzní – a postoupili.

Třikrát hurá za vítězství ve skupině. Skončit totiž až za Českými Budějovicemi, pravděpodobně by se žádný skok o patro výše nekonal. Proč?

Před ročníkem 1953 totiž přišla další z „povedených“ reorganizací. Vznikly takzvané dobrovolné sportovní organizace (DSO), kdy jednotlivé výrobní rezorty jako Spartak, Dynamo, Jiskra, Tatran či například Slovan vytvořily ligu, kde byl zastoupen každý jednotlivý rezort. Pouze Baník mohl mít dva zástupce – hutě reprezentovalo Kladno, doly Ostrava. A Slavia, jakožto Dynamo, měla jediného konkurenta právě v Českých Budějovicích, taktéž Dynamu. Podmínkou navíc byl poměr slovenských a českých týmů. Slováci museli mít ve čtrnáctičlenné soutěži pět mužstev, Češi devět. Na to doplatilo hned pět týmů. Do dalšího ročníku nebyl zařazen Tatran Teplice, který předešlou sezónu dokončil na třetí příčce, dále pátý Spartak Trnava, sedmá Iskra Žilina, desátý Baník Vítkovice a z kvalifikačního turnaje postoupivší Dynamo Topolčany. Do potřebné čtrnáctky byl přebor doplněn o armádní kluby Tankista Praha a Křídla vlasti Olomouc a z Bratislavy přibyl studentský celek Slavia. Změny doznalo i pravidlo o sestupu, kdy čtyři poslední týmy musely sehrát kvalifikaci s nejlepšími mužstvy druhé nejvyšší soutěže, a pokud by v ní nezměly, čekal by je sešup hned o dvě patra níž. Ročník 1953 se navíc, kvůli protahujícímu se procesu reorganizace, hrál pouze jednokolově.³⁰

Pro slávisty byl ten rok v mnohém významný. Za prvé se do klubu vrátil Pepi Bican, tehdy už čtyřicetiletý (!), se sedmi brankami se stal nejlepším střelcem týmu a dopomohl mu alespoň k osmému místu. Za druhé se Slavia přestěhovala. V září 1953 byl zápasem proti Tankistovi Praha (1:1) otevřen stadion v Edenu, který byl postaven poté, co musela Slavia z Letné ustoupit obřím pomníku Stalina. Krátce před otevíracím dnem navíc Slavia přišla o své tradiční červenobílé dresy, jejichž užívání jí bylo jednoduše zakázáno.

---

³⁰ HORÁK, J. *Encyklopedie našeho fotbalu – domácí soutěže*. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-22-2, s. 225.

Ve čtyřiapadesátém Bican za Slavii nejen stále hrál, ale dokonce ji i trénoval. Příliš se však zřejmě nehodil tehdejšímu režimu, a tak o několik měsíců později musel skončit.

V ročníku 1955 zaznamenala Slavia nejlepší umístění od roku 1949, když skončila pátá.

Návrat k tradicím, konkrétně k červenobílým dresům, přinesl rok 1956. Sezóna byla ale poznamenána podzimním zájezdem do Jižní Afriky, ze kterého se slávisté vrátili unavení a závěr sezóny se jim vůbec nevydařil. Z okraje ligové propasti je až v posledním kole musel tahat úhlavní rival z Letné, jenž nakonec remízou v Žilině poslal dolů právě slovenský tým.

Pak následovala další reorganizace, která spočívala mimo jiné v návratu k hracímu systému podzim/jaro. Další sezóna se tedy hrála tříkolově a protáhla se až do jara 1958. Slavia ve vyrovnané tabulce obsadila páté místo.

Příští rok skončila dokonce třetí a zdálo se, že se blýská na lepší zítřky.

Přišlo však kruté vystřízlivění, které se táhlo od sezóny 1959/60, kdy se Slavia, tentokrát už vlastními silami, opět na poslední chvíli zachraňuje, až do ročníku 1960/61, kdy přišel sestup do druhé ligy.

Slavii se opět podařilo sezónu s přehledem vyhrát a vrátit se mezi elitu. Bohužel pouze na rok. Od podzimu 1963 byli slávisté opět druholigoví. Opět i s Ivo Urbanem v sestavě.

Ještě předtím však Ivo odehrál 11 let v Dukle Praha.

2. Léta dukelská

2.1 Dukla vstupuje na scénu

V roce, kdy Ivo Urban slavil úspěch s dorosteneckým mužstvem Slavie a kdy se nejvyšší soutěž s ohledem na následnou reorganizaci a přechod na herní systém jaro-podzim hrála pouze jednokolově, tedy 1948, se v českém fotbale udála ještě jedna skutečnost, která měla na Urbanovu další kariéru velice zásadní vliv. Vznikl totiž klub, který se o pár let později na více jak jednu dekádu stal jeho zaměstnavatelem.

Na podzim zmíněného roku se v lize poprvé objevil Armádní tělovýchovný klub (ATK). Ať už si o proniknutí ATK přímo do tehdejší Státní ligy myslíme cokoliv, faktem je, že tento akt byl administrativně – sportovního charakteru.

Liga měla tenkrát mít čtrnáct účastníků, a tak bylo k doplnění na tento počet potřeba ještě jednoho mančaftu. Do baráže o postup byly zařazeny celky MZK Pardubice, které do kvalifikačního zápasu prošly coby vítěz celostátního turnaje odborářů, a právě pražského ATK, tehdy ještě pod označením Armádní XI. Pražané v úvodním zápase zvítězili 4:3, v odvetě se ale radovali Pardubičtí, kteří vyhráli přesně stejným poměrem. Na řadu tedy přišlo třetí utkání. Zápas na neutrálním hřišti v Bratislavě ovládli výsledkem 7:1 pražští fotbalisté a vybojovali si postup do Státní ligy.³¹

V jednotlivých pramenech je o vzniku klubu referováno poněkud odlišně. Důkazem toho budiž například následující citace: „V létě 1948 byl ustaven armádní fotbalový oddíl ATK (později ÚDA, později Dukla Praha). Z důvodů docela potřebných: aby po dobu vojenské služby bylo špičkovým fotbalistům umožněno hrát v silném kolektivu a udržet, popřípadě zvýšit svou výkonnost. Ještě dříve, než měla veřejnost možnost posoudit tuto

---

³¹ PIVODA, A. *Dukla do toho!* Praha: MAC spol. s r. o., 2007. ISBN 978-80-86783-24-6, s. 10.

chvályhodnou ideu, byla roztrpčena formou, již začal nový organismus dýchat. ATK byl dosazen do nejvyšší fotbalové soutěže direktivním způsobem a do mužstva byli povoláni význační hráči význačných oddílů, aniž byla uvážena vhodnost tohoto počínu,“ píše se o procesu začlenění ATK do vrcholného fotbalu poněkud trpce v knize *Věčná Slavia*.³² Aby také ne, nedlouho po roce 1948 přeci začalo pro Slavii jedno z nejtemnějších období její téměř 120 let trvající historie.

V prvních letech existence byla v klubu ohromná fluktuace hráčů. Fotbalisté si do ATK prakticky jen přišli odbyt vojenskou službu a po jejím konci se poroučeli zpět do svého kmenového oddílu. Tak například v prvních dvou zápasech kvalifikace o postup do první ligy hráli v dresu Pražanů tito hráči: Jonák, Lev, Šenk, Vedral, Sloup, Holiš, Kokštejn, Pajkrt, Sršeň, Miller, Gašpařík. Do rozhodujícího třetího utkání však už nastoupila značně obměněná jedenáctka, ve které se nově objevila jména Folta, Zástěra, Vlček, Trubač a Tibenský.³³

V první (půl)sezóně se v kádru představili takoví hráči, jako byli pro slávisty velmi známí Ota Hemele či Jiří Trnka. ATK ve svém premiérovém, i když jen neoficiálním, ročníku skončil na osmém místě, když dokázal porazit například celkově druhou Viktorii Plzeň. Nejvyššího vítězství pak „vojáci“ dosáhli proti Kladnu (5:1), naopak nejvýraznější porážku museli skousnout od Slavie, která jim nadělila osm branek a povolila jen dvě. Nejlepším střelcem ATK byl se čtyřmi brankami již zmiňovaný Václav Kokštejn, jinak Kladeňák, a Ladislav Müller.³⁴

V následujících třech letech se v ATK protočilo kolem devadesátky fotbalistů a řada trenérů. Na lavičku postupně usedli Zástěra, Raigl, Čapek, Vévoda, Ženíšek a další. ATK obsadil čtvrté a dvakrát páté místo.

---

³² HOUŠKA, V. *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-200-1, s. 108.

³³ PIVODA, A. *Dukla do toho!* Praha: MAC spol. s. r. o. , 2007. ISBN 978-80-86783-24-6, s. 10.

³⁴ HORÁK, J. *Encyklopedie našeho fotbalu – domácí soutěže*. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-22-2, s. 203-4.

2.2 S Kolským na vrchol

Zlom přišel na podzim 1951, kdy se ke kormidlu dostává začínající kouč Karel Kolský. „Karel Kolský hlásil zásadu, že nemůže udělat mužstvo, když se mu každý rok polovina obmění. Dal si požadavek, aby se mužstvo stabilizovalo,“ říká ke Kolského významu pro ATK Praha Ivo Urban.³⁵ Už v jednapadesátém roce byli v klubu hráči, kteří později vytvořili jeho pevný základ – v bráně Václav Pavlis, v poli pak operoval Svatopluk Pluskal. V následujícím ročníku pak na vojnu nastoupili František Šafránek ze Sparty, z Teplic Josef Masopust s Ladislavem Novákem či slávista Jiří Ječný. V říjnu pak na dukelské jeviště vstupuje i Ivo Urban. Tým se ale teprve sehrává a v tabulce tehdejšího Mistrovství republiky končí na osmé příčce.

Třiapadesátý rok přinesl již dříve zmíněnou reorganizaci. Ta se výrazně, a dlužno dodat v pozitivním slova smyslu, dotkla i ATK. Vznikl Ústřední dům armády (ÚDA) a v tomto klubu byli soustřeďováni čeští reprezentanti a hráči, kteří měli k československému dresu, co by kamenem dohodil. Na Slovensku obdobnou funkci plnila Rudá Hvězda Bratislava. Zato ostatní kluby tuto inovaci příliš nevířaly. Kupříkladu ze Slavie se do nově červenožlutého dresu ÚDA opět převlékli Trnka a Hemele, značnou měrou přispěla i Sparta a následovali další a další hráči z českých či slovenských celků. V úvodním zápase tenkrát jen jednokolové soutěže vyběhli proti Gottwaldovu na trávník tyto fotbalisté: Dolejší – Šafránek, Pluskal, Novák – Trnka, Ipser – Dobay, Hemele, Hertl, Jakubčík, Borovička. František Ipser se však nakonec vzepřel a vydupal si návrat do Slavie, byť za cenu jednoho kontumovaného utkání v neprospěch červenobílých. Hned v následujícím zápase jej v sestavě nahradil Ivo Urban.³⁶

Karel Kolský tedy mohl začít naplňovat svou vizi o kvalitním mužstvu. Měl k tomu ideální půdu, která nespočívala jen ve velice kvalitním hráčském kádru. Jak sám Ivo Urban říká, například tréninkové podmínky byly v klubu nesrovnatelně lepší než ve Slavii. Z toho důvodu se také tréninky od těch

---

³⁵ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

³⁶ JENŠÍK, M. *Kronika českého fotbalu 2*. Praha: Olympia, 1998. ISBN 80-7033-523-8, s. 95.

slávistických v mnohém odlišovaly. „Karel Kolský začínal s dvoufázovým tréninkem. Dopoledne jsme normálně dostali zabrat a odpoledne jsme nacvičovali herní situace, což se tenkrát nedělalo. Ve Slavii se uběhla čtyři kolečka, pak se vzal míč, chvíli se ve trojicích přihrávalo a pak se hrálo na dvě branky,“ nastiňuje Urban odlišnosti mezi tréninky ve svých dvou hráčských působištích.³⁷

V té době vznikla při Institutu tělesné výchovy a sportu nová trenérská škola a jedním z prvních posluchačů byl právě i trenér Kolský. „Dřív byli trenéři bývalí hráči bez jakéhokoliv pedagogického nebo tělovýchovně-sportovního vzdělání. Prostě přestali hrát fotbal a začali trénovat. Kdežto teď už alespoň ligoví trenéři museli mít trenérskou školu. Ta byla dvouletá a dala se studovat i dálkově,“ vrací se Urban ke změně v tehdejších trenérských zvyklostech.³⁸

První kompletní ročník Ivo Urbana v ÚDA, i když jen jednokolový, byl pro zdejší fotbalisty hned mistrovský. Po úvodní výhře nad Gottwaldovem vyhráli Pražané z následujících dvanácti zápasů dalších devět. Pouze třikrát se po závěrečném hvizdu rozhodčího neradovali ze dvou bodů. Bod museli po remíze přenechat Křídům vlasti a Tankistovi Praha, o oba dva je obral Urbanův dřívější klub, v tu chvíli oficiálně už jako Dynamo Praha. Všechny ztráty zaznamenal ÚDA na hřištích soupeře. Na domácí půdě zůstal neporažen.³⁹

K sezóně 1953 se datuje ještě jedna Urbanova vzpomínka. Tehdy vstřelil totiž svou první a, jak se později ukázalo, jedinou ligovou branku. „Bylo to proti Lokomotivě Košice. Dodnes si to pamatuji, dal jsem ji asi po půlhodině hry. Odrazil se ke mně míč před velkým vápnem a já jsem ho napálil. Říkal jsem si, že musím víc sklopit nohu, protože to vypadalo, že to půjde vysoko, ale míč padnul přímo pod břevno. No jo, ale to byl gól na 1:0 a kolegové to znevažili tím, že jim pak dali dalších šest,“ směje se. „Já jsem hrál sice záložníka, ale tenkrát před námi bylo pět útočníků a já se k tomu tolik nedostával,“ vzpomíná a zároveň připomíná, jaké útočné pojetí hry tehdy

---

³⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

³⁸ tamtéž

³⁹ *Kniha rekordů českého fotbalu*. Praha: Ringier, 2011. ISSN 1803-4349, s. 37.

fotbalu vládlo.⁴⁰ Dnes, kdy týden co týden sledujeme urputné taktické bitvy s cílem hlavně neinkasovat a kdy nejčastějším výsledkem bývá 1:0, můžou na tento způsob hry ti šťastnější, kdo jej zažili, jen nostalgicky vzpomínat a mladší ročníky si o něm nechat vyprávět.

Další rok byl zároveň rokem mistrovství světa. Československá reprezentace se do Švýcarska sice probjovala, v nominaci na šampionát se však zatím neobjevil mladý Josef Masopust. V té době totiž ještě hrával na pravé spojce, kde však nijak moc nevyčníval nad průměr. Až trenér Karel Kolský jej stáhl do zálohy, kde se mu teprve začalo více dařit.

Proč právě Masopust? Protože právě on se místo mezinárodního svátku fotbalu, jak se podobným akcím občas říká, jel spolu s přáteli odreagovat na vodu. Na výlet, kterého se tenkrát zúčastnil kromě Masopusta a Ivo Urbana ještě Jaroslav Borovička a při kterém sjeli Vltavu od Českého Krumlova až do Prahy, si pamatuje Urban takto: „Dodnes vzpomínám na to, jak jsme si s Pepíkem Masopustem a Jardou Borovičkou půjčili v Dukle v loděnici pramici a vyrazili jsme. To byla ideální skvělá dovolená.“⁴¹

Plavbu po Vltavě si tři kamarádi z ÚDA užili zřejmě lépe než si osm jejich spoluhráčů, kteří se do nominace vešli, užilo světový šampionát ve Švýcarsku. Parta, ve které byli i Šafránek, Novák, Trnka, Hertl, Hemele, Hlaváček, Pluskal a Kopčan, podlehla ve skupině 0:2 Uruguayi a 0:5 Rakousku a balila domů dříve, než Masopust a spol. stihli sjet pramicí do Prahy. Mistry světa se nakonec stali Němci před Maďary a Rakušany.

Nepodařené mistrovství samozřejmě nezůstalo bez následků a na příštím reprezentačním srazu byl v nominaci už i Josef Masopust. Ivo Urban si ještě musel počkat.

Ligovému ročníku 1954 vládla Sparta, tehdy TJ Spartak Praha Sokolovo. ÚDA skončil o pět bodů za spartany na čtvrtém místě.

---

⁴⁰ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁴¹ tamtéž

2.3 Vzhůru do Evropy!

Roku následujícího došlo k obnovení Středoevropského poháru, přičemž jistou účast si v Československu vybojovaly dva týmy, které byly nejlepší v jarní polovině ligové soutěže. Tento primát získali hráči ÚDA Praha a Slovanu Bratislava a mohli se těšit na souboje s protivníky z takových zemí, jako byly Maďarsko, Rakousko, Jugoslávie a Itálie.

A hned premiérová účast skončila pro červenožluté úspěchem. Los jim do cesty nejprve ve čtvrtfinále postavil italskou Bolognu, kterou přehráli hladce 4:2 a 3:0. V semifinále se pak odehrálo československé derby. První zápas na Strahově končí bezbrankovou remízou. Na Tehelném Polí, kde byl doma bratislavský Slovan, začali lépe Pražané. Po první pětáctyřicetiminutovce vedli 2:0, Bratislavané však vyrovnali a muselo rozhodnout třetí utkání. Diváci na neutrálním stadionu v Brně viděli výhru ÚDA 2:1.

Druhá semifinálová dvojice byla čistě maďarská a do finále z ní postoupil MTK Budapešť. Proti ÚDA pak koncertovala především jedna z legend maďarské kopané, Nándor Hidegkuti, který k vítězství 6:0 přispěl hattrickem. Ivo Urban zůstává debaklu ušetřen, neboť do zápasu v Budapešti, stejně jako do pražské odvety, nezasáhl. Ještě před úvodním utkáním, v ligovém zápase v proti Prešovu, totiž utrpěl zlomeninu nohy a musel nuceně odpočívat. Maďaři pak vítězí i v Praze a po výsledku 2:1 získávají trofej pro vítěze.⁴²

Ve Středoevropském poháru Slovan na ÚDA nestačil, v lize jej však v pětapadesátém roce předčil o dva body.

2.4 Rok 1956 – rok reprezentační

Dost možná neúspěšnějším úsekem ve fotbalové kariéře Ivo Urbana byl rok 1956. O účast ve Středoevropském poháru bylo do poslední chvíle ve

---

⁴² PIVODA, A. *Dukla do toho!* Praha: MAC spol. s r. o. , 2007. ISBN 978-80-86783-24-6, s. 37.

hře několik zájemců. Ze šestice Slovan Bratislava, ÚDA, ČH Bratislava, Slavia, Ostrava a Hradec Králové si jej stejně jako před rokem zajistily první dva jmenované celky. Oba však evropská kolbiště opouštějí dříve, než se po předchozím úspěchu čekalo. Slovan končí na kopačkách fotbalistů vídeňského Rapidu, Dukla nestačí na Vasas Budapešť. První zápas prohrála v Maďarsku 0:2. V odvetě, už i s Urbanem na hřišti, remizovala 2:2.⁴³

To bylo v červnu. Už 21. dubna 1956 však přišel pro Ivo Urbana jeden z vrcholů jeho dosavadní kariéry. Československá reprezentace si k přátelskému zápasu pozvala na Strahov Brazilce a v nominaci trenérů Rýgra a Kolského se objevil i brzy pětadvacetiletý středopolař ÚDA (viz Příloha, Obr. č. 5 a 6). Mluvit o počtu diváků by asi bylo pověstné nošení dříví do lesa, ale přesto nechme vzpomenout právě reprezentačního nováčka: „Byl jsem hrozně šťastný, když jsem se dostal do reprezentace. To bylo období, kdy se hrálo pořád s Maďarskem a s Polskem. A pak přišel zápas proti Brazílii. Vzpomínám na ten zápas na Strahově. Byl dlouho dopředu vyprodaný, stály se dlouhé fronty na lístky v předprodejích,“ potvrzuje, že o jedno z nejlepších světových mužstev byl obrovský zájem.⁴⁴

Brazilci sice na posledním mistrovství světa vypadli už ve čtvrtfinále (byť s později zlatými Maďary), ale na jaře šestapadesátého se jim dařilo. Porazili Portugalce, vyhráli i nad Rakušany, kteří nás o dva roky dříve ve Švýcarsku vyškolili. V Praze však jen remizovali 0:0 a pětáctýřicet tisíc přihlížejících mělo důvod k radosti. Důvod k radosti měl i Ivo Urban, který proti „kanárkům“ odehrál celých devadesát minut. Utkání se mu totiž podařilo, alespoň podle vyjádření kouče Antonína Rýgra, zveřejněném den po utkání v Československém sportu. „Naše obranné řady zahrály prvotřídně a někteří jednotlivci nadprůměrně. Byli to zejména Hertl, Hledík a Urban,“ nešetřil komplimenty reprezentační trenér.⁴⁵

Přesto Urban v dalších dvou reprezentačních zápasech chyběl. Československo si připsalo dvě velká vítězství. Nejprve se čtyřgólovým

---

⁴³ PIVODA, A. *Dukla do toho!* Praha: MAC spol. s r. o. , 2007. ISBN 978-80-86783-24-6, s. 37.

⁴⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁴⁵ BARTŮNĚK, O. *Se lvíčkem na prsou – 587 zápasů československé a české fotbalové reprezentace ve faktech a fotografiích.* Praha: Riopress, 1999. ISBN 80-86221-17-2, s. 203.

příspěním karlovarského druholigisty a reprezentačního nováčka Feuereisla drtí 6:1 v Ženevě Švýcarsy, o pár dní později pak slavně vítězí 4:2 nad Maďary, pro které to byla první domácí porážka po dlouhých třinácti letech.

V srpnu pak soubor na dresu se Lvíčkem, toho času obemknutým pěticípou hvězdou, odlétá na jihoamerické turné, v rámci kterého sehraje během tří týdnů pět utkání proti tamním soupeřům.

V letadle nechybí ani Ivo Urban. Do jedenáctky vyvolených pro zápas v Riu de Janeiro proti domácím Brazilcům se však nevešel. Čechoslováci zaznamenali další historické vítězství, když domácí zaskočili výhrou 1:0. Porážku jihoamerického favorita vidělo na stadionu Maracaná i neuvěřitelných 130 tisíc lidí.⁴⁶

„To byl šok pro Brazilce. Ale hned ve druhém zápase v Sao Paulu nás přejeli 4:1. Ona tam byla rivalita mezi Rio de Janeirem a Sao Paulem,“ poodhaluje Urban roušku tajemství nad soupeřením dvou brazilských měst. Ještě detailněji ji vystihuje v knize *Smíčem kolem světa*, kterou napsal společně s Josefem Masopustem o třináct let později. „Dokonce mám dojem, že v Sao Paulu měli z našeho vítězství uštěpačnou radost. Když jsme tam přiletěli, hned na letišti nám zástupci místního svazu s opravdovým potěšením blahopřáli. Mezi Rio de Janeirem a Sao Paulem panuje nesmírná rivalita, která se odráží i ve fotbalových vztazích. Pro Sao Paulo bylo toto utkání skvělou příležitostí, jak se před Riem vytáhnout, a Sao Paulo ji také využilo.“⁴⁷

Čtyři dny poté nastoupil československý výběr v Montevideu proti Uruguaji. Z náročného cestování unavení fotbalisté podlehli domácím reprezentantům 2:1 a už pozítří nabrali směr Buenos Aires vstříc utkání s Argentinou. Na hřišti se objevil i relativně odpočatý Ivo Urban, který předešlý zápas vynechal. A opět se na jeho adresu snášela v soudobém tisku chvála. Československý sport napsal: „Spolehlivě zahrály naše zadní řady. Příjemným překvapením byl velmi dobrý výkon Urbana, který se doslova dřel a zasloužil

---

⁴⁶ BARTŮNĚK, O. *Se Lvíčkem na prsou – 587 zápasů československé a české fotbalové reprezentace ve faktech a fotografiích*. Praha: Riopress, 1999. ISBN 80-86221-17-2, s. 207.

⁴⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

se o zlikvidování mnoha nebezpečných akcí Argentinců.“ Urban sice zahrál dobře, mužstvo však nakonec prohrálo 0:1.⁴⁸

Poslední mač se konal v chilském hlavním městě Santiagu a kromě toho, že utkání uzavíralo naše jihoamerické turné, uzavřelo i Urbanovu kariéru v reprezentačním áčku. Bohužel to nebyla derniéra příliš vydařená. Čechoslováci prohrávali po první pětáctyřicetiminutovce 0:2 a Urban byl vystřídán Procházkou.⁴⁹ Ani on však k lepšímu výsledku nepomohl, Chileané přidali ještě jednu branku a do Prahy se národní tým vracel s konečnou bilancí jednoho vítězství a čtyř porážek.

Fotbalisté se zařadili zpět ke svým klubovým mužstvům a mohla začít podzimní část ligového ročníku. ÚDA sice měl úspěšné jaro, po kterém vedl tabulku, před startem druhé poloviny se však musel potýkat se značnými hráčskými ztrátami. Po Hledíkovi, Krausovi a Trnkovi odešli z klubu i Hertl a Dolejší. Trenér Kolský se však se ztrátami dokázal vypořádat a dovedl svěřence k titulu mistrů republiky. Navíc s pohodlným náskokem pěti bodů na druhý Slovan Bratislava. Trofej pro vítěze však už nad hlavu nezvedali hráči ÚDA, ale Dukly Praha. Na podzim totiž byly zřízeny stejnojmenné vojenské tělovýchovné jednoty.

2.5 Po Manchesteru přišel smutek

Mistrovský titul z roku 1956 zajistil Dukle účast v Poháru mistrů evropských zemí, dnes známém jako Liga mistrů. Do něj však červenožlutí vstoupili až v listopadu roku následujícího.

Ten byl vůbec pro Duklu a i ostatní československé kluby velmi náročný. Ligová soutěž totiž opět přecházela na model podzim – jaro, což

---

⁴⁸ BARTŮNĚK, O. *Se lvíčkem na prsou – 587 zápasů československé a české fotbalové reprezentace ve faktech a fotografiích*. Praha: Riopress, 1999. ISBN 80-86221-17-2, s. 209.

⁴⁹ BARTŮNĚK, O. *tamtéž*, s. 210.

neznamenalo nic jiného, než že se sezóna 1957 – 1958 protáhla na více než rok, přičemž každý celek musel sehrát třiatřicet mistrovských utkání.

Pro Duklu začal náročný program už v lednu, tedy více jak dva měsíce před začátkem soutěže. Čekal je téměř měsíční zájezd do Egypta, během kterého sehráli osm zápasů s místními ligovými mužstvy či různými výběry. Právě na jeden z nich, výběr Káhiry, jako na jediný nestačili, když podlehli 2:3. K tomu však přidali šest vítězství a jednu remízu.

Jen měsíc po startu soutěže přišel tradiční velikonoční turnaj v Belgii, který Dukelští zvládli bez ztráty kytičky a mohli se soustředit na konec jarní části a boj o účast ve Středoevropském poháru. Do něj se sice dostali, nicméně opět velice brzy vypadli. Nad jejich síly byl jugoslávský CZ Bělehrad. Po dvou nerozhodných výsledcích 1:1 z Prahy a Bělehradu se musel hrát třetí rozhodující zápas na neutrální půdě. Utkání hostila Bratislava a Dukla v něm prohrála 0:1.⁵⁰

Druhá třetina dlouhého ročníku se blížila ke svému konci a současně byl na dosah duel se slavným Manchesterem United. Bylo to zrovna v době, kdy evropský fotbal, zatím na rozdíl od toho československého, přecházel od více než tři desítky let praktikovaného WM systému k rozestavení 4-2-4. Ivo Urban k tomu poznamenává: „V padesátém šestém jsme ještě hrávali tři vzadu, dva záložníci a dvě stažené spojky. Byl to takzvaný WM systém. Pak se to různě kombinovalo. Třeba proti Manchesteru United jsem v odvetě hrál středního útočníka.“⁵¹

To bylo ale až ve druhém utkání. První zápas odehráli Pražané na Old Trafford a dlouho drželi bezbrankový výsledek. V posledních dvaceti minutách však domácí vstřelili tři góly a vytvořili si velmi dobrou výchozí pozici do odvety. Právě v ní se do útoku postavil i Ivo Urban a byl u výhry 1:0, kterou hned zkraje utkání zařídil Milan Dvořák.⁵² „Manchester United byl soupeř nad naše síly. V odvetě jsme je porazili, ale oni měli náskok z prvního zápasu. Ale stejně to byl hezký výsledek,“ vzpomíná na utkání Urban.⁵³

---

⁵⁰ FELDSTEIN, P. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2003. ISBN 80-85637-84-7, s. 376.

⁵¹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁵² MASOPUST, J., URBAN, I. *S míčem kolem světa*. Praha: Mladá fronta, 1969, s. 92.

⁵³ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

Pokud byste v dnešní době porazili Manchester, už by se o vás zajímali fotbaloví agenti ze všech možných koutů Evropy. Tenkrát to ovšem bylo prakticky nemožné. „Mě to nepostihlo, ale když si představím, že si Pepík Masopust mohl vybrat kterékoliv mužstvo ze západní Evropy. A on šel ven až v sedmatřiceti do nějakého malého belgického klubu,“ připomíná Ivo Urban jednu z nevýhod tehdejší doby.⁵⁴ Josef Masopust se opravdu zahraničního angažmá dočkal až v osmašedesátém roce, kdy se přestěhoval do belgického Crossingu Moleenbeck, jemuž později svým gólem v posledním zápase sezóny zařídil postup do první ligy.⁵⁵

Jednu ze tří branek v utkání Dukly proti Manchesteru tenkrát vstřelil pětadvacetiletý Tommy Taylor. Obrovský talent anglického fotbalu, který už v tomto věku měl v dresu „The Red Devils“ obdivuhodnou bilanci 166 zápasů a 112 gólů. V reprezentačním mužstvu měl průměr téměř gól na zápas. V evropských pohárech to však byl jeho gól poslední. Dva měsíce po pražské odvetě hráli Angličané odvetu dalšího kola na hřišti CZ Bělehrad. Doma vyhráli 2:1, v Jugoslávii remizovali 3:3 a postoupili do semifinále. Při cestě domů je však postihla tragédie, když jejich letadlo po mezipřistání v Mnichově havarovalo. Tommy Taylor spolu s dalšími sedmi fotbalisty a patnácti pasažéry z řad funkcionářů, novinářů a posádky neštěstí bohužel nepřežil.

Odveta s Manchesterem se hrála 4. prosince, jarní část ligy začínala v půlce března. Dramatický závěr Dukla zvládla a po posledním kole byla první o skóre před Spartakem Sokolovo, tedy pražskou Spartou. Dukla však musí do předkola PMEZ, které už i s přispěním branek mladíků Brumovského a Vacenovského nakonec těsně zvládá, když vyřazuje Dinamo Záhřeb po výsledcích 2:2 a 2:1. V dalším kole jí ke třetímu dodatečnému zápasu, který tenkrát následoval v případě nerozhodnutí po klasickém dvojzápase, chyběla jediná branka, když v prvním střetnutí podlehla vídeňskému Sportklubu 1:3 a doma jej porazila „jen“ 1:0.

---

⁵⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁵⁵ FELDSTEIN, P. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2003. ISBN 80-85637-84-7, s. 264-7.

2.6 Karel Kolský odchází

Pak ale přišlo trochu slabší období. Ročník 1958/1959, který měl v době dvojutkání s Vídní za sebou už téměř polovinu, nakonec Dukla dokončila „až“ na druhém místě o propastných devět bodů za fotbalisty ČH Bratislava. Po nepodařeném vystoupení v PMEZ v zimě osmapadesátého však Dukla zažila ještě jednu zajímavou akci. Po vánočních svátcích odcestovala do Ameriky, přesněji Kostariky a Mexika, kde během téměř dva měsíce trvajících turné postupně poměřila síly s deseti soupeři.

Zhruba někam do tohoto období se datují i nesmělé začátky novinářské práce Ivo Urbana. Jeho první žurnalistické počiny z té doby však nepřinášely do Čech mnoho pozitivních zpráv. Dukle se v Americe nedařilo. Z deseti zápasů dokázala vyhrát jen tři, zato hned šestkrát odešla poražena. Velmi cenný skalp si ale připsala proti FC Santos, za který už válel tehdy ještě ani ne devatenáctiletý Pelé. Dukla sice rychle prohrávala 0:2, nakonec však slavného protivníka udolala 4:3. Když se dnes tehdejších hráčů zeptáte, na jaký okamžik ze své kariéry v Dukle nejraději vzpomínají, velmi často se vám dostane odpovědi, že právě na zápas proti Pelého Santosu.

Jedna éra, Urbanova novinářská, nesmělými pokusy teprve pomaloučku začínala, jiná v té samé době končila. Trenér Karel Kolský po neshodách s vedením Dukly po ročníku 1958/1959 u mužstva skončil.⁵⁶

Karel Kolský - trenér, na kterého má Ivo Urban jen ty nejlepší vzpomínky. A nejen jako na trenéra, ale i jako na člověka. „Byl to perfektní chlap. Rovný, čestný a jako trenér nás dovedl zapálit. Byl přísný. Prostě co řekl, to bylo. Ale dovedl se s námi i zasmát. Třeba na tréninku, když viděl, že už toho máme dost, tak zavelel ‚Tak dost a hrajeme na dvě branky‘ a šel hrát s námi. Na něj opravdu nedám dopustit,“ vzpomíná na něj dodnes jen v tom nejlepším.⁵⁷

Kolský po odchodu z Dukly vystřídal ještě řadu trenérských angažmá od pražské Sparty přes Wislu Krakow, Jablonec, Plzeň či Cheb, který byl

---

⁵⁶ FELDSTEIN, P. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2003. ISBN 80-85637-84-7, s. 122-4.

⁵⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

v letech 1976-1978 jeho poslední štací. O šest let později, v zimě 1984, tragicky zemřel pod prolomeným ledem na přehradě nedaleko Plzně.

Po Karlovi Kolském si vedení vyhlédlo náhradu v podobě Jaroslava Vejvody, jenž měl však ještě smlouvu v Baníku Ostrava, kterou chtěl dodržet. Místo něj tak na lavičku nakrátko usedl Bohumil Musil. Ten si ale u svých svěřenců takové uznání a respekt nezískal.

„On nebyl nikdy známý fotbalista, hrál snad jen za Banskou Bystrici, a já měl pocit, že tím trochu trpěl. Bylo to zbytečné, ale bohužel to bylo z jeho vystupování cítit,“ říká o něm Urban.⁵⁸

Bohumil Musil proslul v Dukle především jako trenér mládeže. S mladými hráči Dukly získal titul dorosteneckých mistrů a s B týmem o pár let později vybojoval postup do nejvyšší soutěže. Tam ale kvůli účasti áčka nemohla být juniorka zařazena. Podíl však měl i na historicky prvním titulu tehdy ještě ÚDA Praha z roku 1953. V sezóně 1959/1960 skončil coby hlavní trenér Dukly s týmem na třetím místě za překvapivým mistrem z Hradce Králové a tradičně úspěšným Slovanem Bratislava. Jeho nejslavnější chvíle na lavičce Dukly přišly ale až v druhé polovině šedesátých let, kdy mužstvo dovedl k vítězství v Československém poháru, mistrovskému titulu a především do semifinále Poháru mistrů evropských zemí.

2.7 S Vejvodou a Julskou vstříc zlaté éře

Od následujícího ročníku 1960/1961 tedy vedl tým Jaroslav Vejvoda. A s jeho nástupem do funkce začalo Dukle nejúspěšnější období v dosavadní historii vůbec. Hned na začátku Vejvodova působení došlo k jedné zásadní události v dukelské historii. Klub změnil domácí prostředí. Místo Strahova se jeho domovským stánkem stala Juliska. Zbrusu nový stadion, který byl pojmenován po přilehlé ulici Na Julisce a na kterém Dukla 10. července 1960 zažila vítěznou premiéru, když ve Středoevropském poháru porazila Wiener

---

⁵⁸ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

Sportklub 2:1. Středoevropský pohár se v té době hrál jako soutěž národů. Každý z pěti zúčastněných států vyslal do boje šest klubů, jejichž výsledky se sčítaly do tabulky. Dukla přispěla dvěma body za domácí vítězství nad rakouským soupeřem, na jeho hřišti o týden dříve stejným výsledkem podlehla. Československo nakonec skončilo v tabulce třetí s bilancí šesti výher, jedné remízy a pěti porážek. Vyhráli Maďaři před Jugoslávci, za námi se ještě seřadili Italové a Rakušané.⁵⁹

Liga se na Julisce poprvé hrála proti Kladnu. Jaroslav Borovička prvním gólem na novém hřišti zavelel k vítězství 2:1 a Dukla tím vykročila k dalšímu ligovému vavřínu.

Jaroslav Vejvoda měl pravdu. Jeho předchůdce Karel Kolský totiž při svém odchodu tvrdil, že tým už nemá potenciál a už nemůže „růst“, čemuž se při pohledu na klesající tendenci výsledků mohlo dát za pravdu.⁶⁰ Do týmu se ale podařilo dobře začlenit mladé hráče, jako byli Rudolf Kučera, který v mistrovské sezóně nastřílel 17 branek a to mu na konci ročníku bylo pouhých dvacet let, či třeba nová opora v bráně Pavel Kouba, otec známého reprezentačního gólmana Petra Kouby. Mladou krví občerstvený soubor přesprintoval vicemistra ČH Bratislava o plných sedm bodů.

„Jarda Vejvoda už měl také za sebou trenérskou školu a začal do toho vnášet nové poznatky. Navíc v Dukle nasadil pevný řád,“ říká o jedné z největších trenérských legend nejen dukelského fotbalu Ivo Urban.⁶¹ Ten se vlastně s Vejvodou sešel na hřišti ještě za jeho aktivní hráčské kariéry. Právě Jaroslav Vejvoda totiž nastoupil spolu s Bicanem v dresu Vítkovic proti Slavii při jednom z prvních Urbanových zápasů v červenobílém dresu.

---

⁵⁹ *Www.rssf.com* [online]. 1999 [cit. 2011-11-14]. Mítropa Cup 1960. Dostupné z WWW: <<http://www.rssf.com/tablesmit60.html>>.

⁶⁰ MATĚJKA, J., VEJVODA, J. *Jak to viděl Vejvoda*. Praha: Naše vojsko, 1983, s. 186.

⁶¹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

2.8 Dukla dobývá New York

Po zisku prvního titulu pod Vejvodovou taktovkou čekal na Ivo Urbana a jeho spoluhráče z Dukly Praha další velký zahraniční zájezd.

Ve snaze zpopularizovat klasický evropský fotbal založil v USA tamní milionář William Cox o rok dříve Mezinárodní fotbalovou ligu. Soutěž zprvu pro dvanáct mužstev, na kterou zval přední celky napříč celým fotbalovým světem. Prvního ročníku se tak zúčastnili například fotbalisté Crvene Zvezdy Bělehrad, portugalského Sportingu, Bayernu Mnichov, italské Sampdorie či Rapidu Vídeň. Celkovým vítězem se pak stal klub Bangu z Brazílie, jenž ve finále zdolal skotský Kilmarnock.

Poslední dva jmenované mančafy byly pozvané i na následující ročník, na který přijelo už 16 týmů včetně Dukly. Ta se ve své osmičlenné skupině utkala postupně s CZ Bělehrad, izraelským Hapoelem Petah Tikva, Rapidem Vídeň, Concordií Montreal, což bylo uměle vytvořené mužstvo, za které hráli Angličané, Argentinci či Brazilci, Monakem, Espanyolem Barcelona a Shamrockem Rovers z Irska.⁶²

Dukla byla před turnajem možná lehce podceňovaná. Někteří hráči soupeřů měli tendenci dukelské fotbalisty téměř přehlížet. Parta v červenožlutých dresech však během amerického pobytu ukázala, jak šeredně se mýlili. Proti Jugoslávčům se Pražané teprve rozjízďeli, vyhráli „jen“ 4:2. Pak ale šestigólovým rozdílem smetli Hapoeel i Rapid a čekala je protěžovaná Concordia nabitá jihoamerickými fotbalisty. Montrealský tým nakonec jako jediný Dukla neporazila, zápas skončil nerozhodně 2:2. Pak ale opět najela na vítěznou vlnu, když přehrála AS Monako, Espanyol Barcelona i Shamrock Rovers, jemuž na cestu do Irska nasázela deset branek. Po suverénním vítězství ve skupině ji čekalo už jen finále proti Evertonu.

Liverpolský klub stejně jako Dukla ztratil v základní skupině pouze jednu, proti československému mistrovi však neměl nárok. Červenožlutí vlétli na anglického soupeře jako vosy a už po prvním poločase vedli 5:0, což vyděsilo hlavního pořadatele Williama Coxe tak, že prostřednictvím syna žádal

---

⁶² PAVEL, O. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Naše vojsko, 1964, s. 239.

fotbalisty vedoucího týmu, aby už Everton šetřili, že by mu jinak na odvetu nepřišli diváci. Přání bylo vyslyšeno tak napůl, pětibrankový náskok už se nezvýšil, ale ani nesnížil. Konečný rezultat 7:2 mnoho nadějí Angličanům do odvety nedával.

A skutečně. Dukla si vítězství v turnaji v poklidu pohlídala, porazila Everton ve druhém utkání 2:0 a stala se vítězem druhého ročníku Amerického poháru.

Ivo Urban sice do Ameriky s mužstvem odcestoval, na hřiště se v soutěžním zápase ale nakonec nepodíval. Přesto na týdny strávené v Americe vzpomíná dodnes rád. „Když jsme do New Yorku jeli poprvé, tak jsme už byli všichni starší, mně bylo už třicet let. Ta sestava už byla taková zaběhnutá – Pluskal a Masopust, v útoku pak byli ti mladí kluci Brumovský, Vacenovský, Kučera, Jelínek, vzadu Jarda Borovička. Já jsem si sice nezahrál, seděl jsem, ale byl jsem rád, že jsem tam byl. Hrál jsem jen asi dva přáteláky proti místním klubům. Samozřejmě, že to trochu mrzelo, že jsem se na hřiště nedostal. Vzpomínám si, že nás náhradníky tenkrát ke konci Jarda Vejvoda zavolal a říkal: ‚Kluci, já vím, že to není lehký, ale já do toho mužstva nechtěl sahat.‘ A kluci tam hráli opravdu vynikající fotbal,“ připomíná si Urban Americký pohár po půlstoletí od jeho konání.⁶³

To bylo v létě jednašedesátého. Už měsíc po finálovém zápase proti Evertonu čekalo na Duklu utkání úvodního kola Poháru mistrů evropských zemí proti CDNA Sofia. Dramatický zápas skončil nerozhodně 4:4. V odvetě pak Dukla brankami Kučery a Šafránka otočila nepříznivý vývoj a po výhře 2:1 postoupila do listopadového prvního kola, kde opět po napínavém průběhu přešla přes Servette Ženeva (3:4, 2:0). Konečnou stanicí byl až stadion Tottenhamu Hotspur, kde v únoru následujícího roku domácí nejen smazali jednobrankovou ztrátu z pražského utkání, ale navrch přidali další góly a výhrou 4:1 ukončili pro sezónu 1961/62 působení Dukly v evropských pohárech.

Konec v Evropě sice znamenal pro Duklu smutek, Ivo Urban měl však již dva měsíce doma jedno malé velké štěstí. Manželce Evě, kterou si po

---

⁶³ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

dvouleté známosti vzal o rok dříve, se totiž krátce před Vánocei jednašedesátého roku narodil syn Tomáš. Urbana šťastná novina zastihla v letadle, když se zrovna s Duklou vracel z předvánočních přátelských utkání ve Francii a Belgii. „Najednou přišel kapitán a ptá se: „Jste pan Urban?“ „Ano“ „A čekáte rodinu?“ „Ano“ „Tak máte syna.““ vzpomíná.

2.9 Malá chilská stříbrná odbočka

Dovolte ale, prosím, nyní malé sejít z cesty. Vždyť co by to bylo za referát o dukelské kopané šedesátých let, kdybychom nevzpomněli událost, která se sice zdejšího fotbalového klubu bezprostředně nedotýká, mnoho společného s ním však má.

Na konci května dvašedesátého začalo v Chile mistrovství světa, na které se kvalifikoval i československý výběr, v němž figurovalo i šest fotbalistů hrajících pod křídly Dukly.

Nepatřili jsme k favoritům, na šampionát jsme postoupili až po dodatečném utkání se Skoty, ze základní skupiny pak prošli i s trochou štěstí. Ve čtvrtfinále jsme ale překvapili výhrou nad Maďarskem 1:0 a v semifinále nastříleli Jugoslávům tři branky.

Čekala nás finálová repríza utkání v základní skupině proti Brazilcům. Začali jsme skvěle. Už v 15. minutě rozvlnil síť Gilmarovy brány Masopust. Brazilci však bleskově vyrovnali a ve druhém dějství dvěma góly dokonali obrat.⁶⁴ I přes prohru se mužstvo kolem Josefa Masopusta, jenž za ten samý rok získal ocenění Zlatý míč pro nejlepšího fotbalistu Evropy, zasloužilo stříbrnými medailemi z mistrovství světa o jeden z nejzářivějších úspěchů v historii domácí kopané.

---

⁶⁴ BARTŮNĚK, O. *Se lvíčkem na prsou – 587 zápasů československé a české fotbalové reprezentace ve faktech a fotografiích*. Praha: Riopress, 1999. ISBN 80-86221-17-2, s. 260.

2.10 Ota Pavel mezi mrakodrapy

Zpět ale k Americkému poháru. Po roce jela tedy Dukla do Spojených států znovu. Od třetího ročníku bylo totiž pravidlem, že obhájce titulu se utkal následující rok s vítězem turnaje o celkové prvenství. Ve dvaasedesátém vládli New Yorku Brazilci z týmu FC América Rio de Janeiro a v posledním zápase je tak čekala právě Dukla.

S tou byl, kromě Ivo Urbana, jenž se za oceánem účastnil celkem dvou turnajů, na palubě ještě jeden vzácný pasažér. Jedno z míst patřilo dávnému Urbanovu kamarádovi z dětství, v tu dobu již známému sportovnímu redaktorovi a začínajícímu spisovateli, Otu Pavlovi.

Ten o dva roky později udělal z hrdinů fotbalových hřišť i hrdiny literární. Ve čtyřiašedesátém spatřila světlo světa kniha Dukla *mezi mrakodrapy*, první z řady Pavlových sportovních próz a jedno z jeho nejslavnějších děl vůbec.

Ivo Urban toho v Americe sice příliš nenahrál, právě s *Duklou mezi mrakodrapy* má ale zajímavou spojitost. Na zadní straně přebalu prvního vydání je fotografie, na níž jde fotbalista s číslem 11 na zádech a v pozadí je na velkých hodinách čas 11:11. Fotografie prý vznikla shodou náhod a není na ní nikdo jiný než Ivo Urban.

Pojďme si nyní Otu Pavla, předčasně zesnulého velikána nejen sportovní literatury, který finálové utkání zprostředkoval, navzdory technickým problémům se spojením, v přímé rozhlasové reportáži i posluchačům v Československu, připomenout alespoň krátkým úryvkem z jeho prvotiny, který nám zároveň prozradí, jak finálový boj Dukly nakonec dopadl.

„A tak brazilské bubny nahradilo prosté slovo ‚Dukla!‘ Znovu stoupalo a klesalo až dolů k ochozům a zase nahoru k vlajkám, naplňovalo naši mysl a dohánělo už opilé brazilské diváky k útokům na hřiště. Rozhodčí Mc Lean zápas několikrát přerušil; počet lidí na hrací ploše někdy dostoupil až čtyřicítky, to je i na fotbal moc. Zasažovala policie. Sport sbližuje národy, ale v tomto zápase tomu tak bohužel nebylo. Plechovky zde velmi propagovaného Schaeferova piva házeli už diváci plné, doletěly dál, i když to bylo

nebezpečnější a dražší. Nic však nemohlo zastavit přicházející vítězství Dukly. Závěrečný hvizd a konec je zpečetil.“⁶⁵

2.11 Konec kariéry opět v červenobílém

Urbanovo angažmá v Dukle se pomalu chýlilo ke konci. Dukla Praha titul obhájila i v sezónách 1961/62 (o tři body před Nitrou) a 1962/63 (opět o tři body, tentokrát před Trenčínem). Ještě dvakrát si v jejím dresu zahrál Pohár mistrů evropských zemí, v obou případech se Dukle podařilo dojít až do čtvrtfinále. Ligu vyhrála i o rok později, ale to už bylo bez Ivo Urbana, který se na sklonku kariéry vrátil do Slavie.

Nechme jej ale ještě krátce promluvit, jak vlastně vzpomíná na léta prožitá v Dukle. „S Duklou jsem zažil krásné časy. Byla tam ohromná výhoda v tom, že jsme byli všichni stejně staří. Byli jsme v podstatě jeden ročník – Masopust, Láďa Novák, Borovička, Šafránek, já. Byli tam i starší, například Jirka Ječný, ten byl starší o dva roky. Potom odešel do Sparty. A naopak přišli mladší – Brumovský, Vacenovský, Kučera, Jelínek. To byl útok, který byl tak o tři, čtyři roky mladší. A vzešlo z toho výborné mužstvo. Prakticky deset jedenáct let jsme hráli spolu a byly tam vynikající vztahy. Ani jednou tam nebyl mezi kluky žádný problém. Třeba Jarda Borovička byl takový pošťuchoválek, všechno převedl na legraci. V jiných klubech je vždycky nějaká řevnivost, to v Dukle nebylo. Ve Slavii, než jsem šel na vojnu, si starší hráči přece jen udržovali takový odstup od nás mladých. V Dukle, jak jsme byli všichni stejně staří, to bylo takové příjemnější. Vážím a cením si toho, že se pořád pravidelně jedno pondělí v měsíci scházíme. A pak taky vždy, když hraje Dukla doma. Na východní tribuně v klubovně. Myslím, že jsme všichni rádi, když se vidíme.“⁶⁶

---

⁶⁵ PAVEL, O. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Slávka Kopecká, 2004. ISBN 80-86631-14-1, s. 175-6.

⁶⁶ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

Ve Slavii se mezitím udála řada věcí, které jsme už zmínili v závěru první kapitoly. Po řadě kotrmelců se Slavia ocitla ve druhé lize a za této situace se dvaatřicetiletý Urban objevil po jedenácti letech ve slávistické kabině a z dukelské pohádky dopadl do tvrdé reality. „Byly tam jiné poměry, hrála se druhá liga, nebyly peníze, na které byli ti starší hráči zvyklí z předcházející doby. Byl to pro mě trochu šok. Jeli jsme třeba hrát do Ratíškovic a sešlo se nás jen osm. Někteří hráči chtěli nějaké peníze navíc, tak nepřišli. Museli pak ještě objíždět a prosit hráče a vytahovat kluky z dorostu, aby nás bylo vůbec jedenáct. V Dukle to všechno mělo svůj řád, tady to bylo takové amatérské. Nemám na to dobré vzpomínky. Ale myslím si, že bych v kariéře nepokračoval, ani kdyby ty poměry byly ve Slavii lepší,“ přiznává Urban.⁶⁷

Nelehkou situaci Slavie potvrzuje i klubový archivář Karel Zuska. „Když se Urban vrátil, byli jsme ve druhé lize a ani tam se nám nevedlo. To jsme se motali na devátém místě. A když se potácíte ve druhé lize na devátém místě, tak tradice a podobné věci, to jde všechno stranou. Byli tenkrát vůbec rádi, že to uplácali, aby se zachránili, až potom přišli s pomocí umělci. To byl rok 1964, kdy začaly po republice rozvíjet činnost odbočky přátel Slavie. Umělci začali dělat různé koncerty a vytěžené peníze nechali fotbalu. Udrželi hlavní tahouny Lálu s Nepomuckým. K tomu sehnali nějaké další hráče a pomalu to dávali dohromady, aby to v pětadesátém vykopali zpátky. Od té doby se v lize s větším či menším úspěchem držíme. Urban byl vysloužilý reprezentant, klidné povahy a dostal se k mladým klukům, kteří byli spíše průměrní. A on už nechtěl, aby ho honili, jak se říká, po cvičáku nahoru, dolů. Tak skončil a stal se redaktorem. Po skončení kariéry hrál ještě krátce ve Všenorech, kde se sešel s André Houškou, gólmanem, který stejně jako Urban oblékal dres Slavie a krátce i ATK Praha, pozdější Dukly,“ spatra obdivuhodně sype z rukávu detaily z toho období.⁶⁸

Ivo Urban odehrál po návratu z Dukly ve Slavii ještě třicet utkání, v nichž vstřelil jednu branku. Naposledy také okusil tradiční pražské derby „S“. V přátelském utkání však Dynamo Praha na Spartak Praha Sokolovo, abychom dodrželi tehdejší názvosloví, nestačilo a prohrálo 5:1 (viz Příloha,

⁶⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁶⁸ Rozhovor s Karlem Zuskou, 7. října 2011, Hlásná Třebaň.

Obr. č. 9). Pak už vyměnil kopačky a míč za pero a poznámkový blok a začal se naplno věnovat profesi sportovního novináře. I když ještě s jednou malou fotbalovou epizodou, o které už se zmínil Karel Zúška.

„Konec kariéry jsem strávil ve Všenorech. Byl tam tehdy jeden takový snaživý a obětavý funkcionář, který to dával celé dohromady, div že nečistil kopačky. A ten za mnou jednou přišel, jestli bych za ně nešel hrát. Tak mi obstaral registraci, která už ležela na fotbalovém svazu. Já už jsem nepočítal s tím, že bych někde ještě hrál. Bylo to asi půl roku, nebo rok po tom, co jsem skončil na Slavii. Tak jsem chtěl taky poznat ten malý fotbal. Původně jsem chtěl jezdit jednou týdně na trénink, ale poprvé se sešlo asi sedm lidí a pak už jenom tři. Byl tam takový šikovný obránce, který by mohl hrát i vyšší soutěž, a ten říkal: ‚Prosím tě, já do pěti jezdím s autem a pak půjdu trénovat?‘ Nejdřív jsem měl snahu s nimi trochu trénovat, trochu s míčem, nacvičit rohové kopy, ale to nešlo. Když jich přišlo na trénink šest, tak to bylo moc. Hrál jsem tam asi dva roky. Jeden rok jsme dokonce postoupili do I.B třídy,“ vzpomíná.⁶⁹

Po všenorské epizodě Ivo Urban definitivně mění zelené trávníky za novinářské sektory.

---

⁶⁹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

3. Léta novinářská

3.1 Jihoamerické začátky

V zimě na přelomu let 1958 a 1959 byla Dukla na dalším ze svých četných fotbalových zájezdů do zahraničí. Tentokrát až v daleké Jižní Americe. O tom, že se za oceánem Pražanům příliš nedařilo, jsme už mluvili. Pro Ivo Urbana mělo však putování po kostarických a mexických stadionech ještě další význam. Právě tam totiž začala nabírat konkrétní obrysy jeho představa o dalším profesním působení.

„Přišel za mnou tehdejší šéf sportovní redakce Mladé fronty Zdeněk Domkář a požádal mě, jestli bych jim z našeho zájezdu po Jižní Americe dopisoval, jak tam hrajeme a jak tam žijeme,“ přibližuje svůj vstup do světa novinářiny. „Teď bych se bál podívat do starých Front, co jsem tam psal. Když si to představím, tak bych se za to dneska asi styděl. Byly to takové neumělé texty o tom, jak jsme tam hráli a jaké jsme tam měli zážitky,“ dodává sebekriticky.⁷⁰

Jak sám říká, v Mladé frontě ale tenkrát nechtěli žádné literární dílo, a tak byli s Urbanovými příspěvky v redakci spokojeni. A jelikož Iva psaní bavilo, měl od té doby o své pofotbalové kariéře, o které musel chtě nechtě pomalu začít přemýšlet, mnohem jasnější představy.

„Přičichnutí“ k novinářině díky Mladé frontě a Zdeňku Domkářovi, jejímu pozdějšímu šéfredaktorovi, bylo pro Ivo Urbana první nesmělou žurnalistickou zkušeností. Nikoliv však poslední. Další na sebe totiž nenechaly dlouho čekat.

---

⁷⁰ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

3.2 Přes Lidovou armádu do Zápisníku

Profesionalismus byl věcí zapovězenou. Prosazoval se amatérismus, což znamenalo, že hráči se fotbalem nesměli živit. Každý fotbalista tedy musel mít nějaké zaměstnání. Kupříkladu spartánské pracovali v ČKD, někteří kluci, oblékající dukelský dres, si zase na živobytí měli vydělávat v autodílnách. „Ale pak se přišlo na to, že tam za nimi vždycky po pondělním zápase chodí fandové a kazí tam pracovní morálku, tak se od toho upustilo,“ říká s úsměvem Ivo.

Urbanovy kroky ovšem nevedly ani do továrny, ani do autodílny, ale opět do redakce. „Vyžádali si mě v Lidové armádě. Šéfoval tam tehdy Vladimír Diviš, pozdější první náměstek generálního ředitele Československé televize. Byl to tak trochu fanda Dukly, tak si mě do Lidové armády vytáhl,“ říká.

Ani tam se však ještě k novinářskému řemeslu v pravém slova smyslu příliš nedostal. Věnoval se hlavně korekturám a úpravám textů, přičemž využíval toho, že v Lidové armádě se často překládalo například z maďarštiny a tamní šéfredaktor sice maďarštinou vládl dobře, ovšem na úkor mateřského jazyka českého. A to byla příležitost pro Iva, který právě takové texty upravoval. Netrvalo však dlouho a jak Ivo Urban, tak Vladimír Diviš uznali, že práce v politicko-odborném armádním čtrnáctideníku už není pro mladého začínajícího redaktora, jak se říká, to pravé ořechové. A Ivo se stěhoval z Lidové armády do redakce Zápisníku.

O další kariéru bylo tedy postaráno. „Rodiče, hlavně otec, měli pořád starosti s tím, co budu dělat, až skončím s fotbalem, a já jsem se takhle krásně překlenul k té novinařině,“ vypráví spokojeně Urban.⁷¹

Zápisník byl tehdy jedním z nejpopulárnějších časopisů. Na přelomu padesátých a šedesátých let se pravidelně umisťoval v žebříčku časopisů s největším nákladem v první desítce, když vycházel průměrně v počtu kolem 170 tisíc výtisků.⁷²

⁷¹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁷² KONČELÍK, J., VEČEŘA, P., ORSÁG, P. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8, s. 176.

„Oni tam tenkrát neměli sportovního redaktora. Vždycky tam někdo něco napsal, nebo tam přispěl nějaký externista. Já jsem tam dostal prostor tři stránky,“ vzpomíná.⁷³

Kromě příležitosti zapojit se konečně více do sportovní novinařiny si nemůže Ivo Urban vynachválit také tehdejší spolupracovníky, i když i zde to mělo své „mouchy“. „Někteří mi dávali najevo, že už jsou novináři, tak mi tam pořád něco škrtali, ale to byli spíš takoví, kteří si foukali na vlastní ego,“⁷⁴ říká. „Byli tam ale kluci, kteří se mě ujali. Třeba Pepík Glückselig, tenkrát už zkušený novinář, se mi věnoval a ohromně mi v začátcích pomohl. Přijali mě bezvadně. Říkali mi, co a jak bych měl psát, kde dělám chybu a tak,“ připomíná přátelské prostředí redakce čtrnáctideníku *Zápisník* včetně jednoho z kolegů, kteří na něj měli velký profesní vliv.

Josef Glückselig byl vůbec velmi čínorodým člověkem. Kromě *Zápisníku*, ve kterém pracoval více než dvě desítky let, mohli čtenáři jeho reportáže číst například i v *Květech*, *Víkendu* či *Československém vojáku*. Od šedesátých let se výrazně prosazoval i jako spisovatel, konkrétně autor literatury faktu. Vydal téměř tři desítky knih.⁷⁵

Ještě větší význam pro Ivo Urbana však mělo něco jiného. Něco, co se skrývalo o několik schodů výše. Vlastně se to ani tak neskrývalo, naopak to bylo docela vstřícné. O co šlo, to už nechme prozradit přímo Ivo Urbana. „V jedné budově v Jungmannově ulici tenkrát sídlil *Zápisník* a *Československý voják*. My jsme měli redakci ve druhém patře, nad námi byla redakce *Československého vojáka*. A tam byl Ota Pavel,“ zdůrazňuje.⁷⁶

Ota Pavel byl v té době již ostříleným sportovním redaktorem. V redakci *Československého vojáka* pracoval od roku 1957. Předtím, už od svých devatenácti let, sbíral zkušenosti v *Československém rozhlasu* a před příchodem do *Československého vojáka* krátce pracoval i v časopise *Stadion*. Od první poloviny šedesátých let se pak začal věnovat literární činnosti, která jej proslavila nejvíce. Kromě autobiografických knížek *Smrt krásných srnců* a

⁷³ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

⁷⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

⁷⁵ *Glückselig Josef: Reportér a pitaval* [online]. 2009 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://www.motto.cz/autor/gluckselig-josef>

⁷⁶ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

Jak jsem potkal ryby stojí za připomenutí řada jeho děl ze sportovního prostředí – *Plná bedna šampaňského*, *Cena vítězství*, *Pohár od pánaboha*, *Syn celerového krále*, *Pohádka o Raškovi* a samozřejmě již zmiňovaná prvotina *Dukla mezi mrakodrapy*.⁷⁷

„V Zápisníku jsem ze začátku dělal jen rozhovory, například s trenéry, se sportovci. Měl jsem výhodu, že jsem z Dukly všechny tyhle lidi znal. Dneska bych už ale ani nechtěl číst, jak to vypadalo. Ota Pavel měl na mě velký vliv. Pomohl mi, aby to mělo i trošku nějakou literární formu. Hodně se mi věnoval. Vždycky říkal ‚hele, tohle bylo dobrý, tohle ne‘ a přiměl mě k tomu, že jsem psal i občas do Vojáka, kde už to muselo mít trochu literárnější hodnotu,“ vypráví Ivo Urban. „Utkvěla mi v paměti jedna jeho věta: ‚Víš, to je hrozně hezký se takhle bavit o tom psaní, ale nejtěžší je pak si sednout na zadek ke stolu a začít opravdu psát‘,“ dodává.⁷⁸

Práce sportovního redaktora v Zápisníku přinesla Ivo Urbanovi i první příležitost podívat se pracovně do zahraničí. V červnu roku 1966 zamířil coby žurnalista do Anglie na fotbalové mistrovství světa. Z turnaje, jehož vítězem se stali domácí Angličané a mezi největší hvězdy patřili Eusébio, Bobby Charlton či tehdy teprve dvacetiletý Franz Beckenbauer, tenkrát ještě nepsal průběžné zpravodajství, ale ve svých článcích se k němu vracel až po návratu do Prahy. Na šampionát vzpomíná následujícími slovy. „Já jsem s fotbalem skončil ve třiašedesátém a v šestašedesátém už mě Zápisník poslal na mistrovství světa do Anglie. Měl jsem výhodu v tom, že jsem udělal státnici z angličtiny, což mi právě třeba v té Anglii přišlo vhod,“ vypráví. A pro dokreslení představy poodkrývá i něco z toho, jak to v Anglii v roli „sportáka“ chodilo. „Psaní na stroji mi moc nešlo a laptopy tenkrát ještě samozřejmě nebyly, aby se to jen posílalo domů, ale naštěstí tam byla u telefonů ochotná děvčata, takže jsem to po telefonu diktoval a v redakci to psali.“

Sportovní novinářina ale zakrátko přestala být pro Ivo Urbana „jen“ děláním rozhovorů či psaním reportáží. „Pomaloučku jsem zaplul do novinářského světa. Brali mě pak i z ostatních redakcí. Například Jirka Pechr, vedoucí sportovní redakce Svobodného slova a tajemník Klubu sportovních novinářů,

⁷⁷ *Ota Pavel* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://www.spisovatele.cz/ota-pavel>

⁷⁸ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

nebo šéfredaktor Stadiónu Olda Žurman. To byli většinou pánové, kteří mě znali z fotbalu, takže jsem k tomu měl lehčí přístup. Do Klubu sportovních novinářů mě pak taky vzali a hned mě zapojili do nějaké organizační práce,“ povídá Urban o tom, jak se dostal do Klubu sportovních novinářů.⁷⁹

3.3 Přestup do Rudého práva

Období v Zápisníku si Ivo Urban s odstupem doby velice chválí. Jak sám říká, jednou z největších výhod bylo právě to, že se jednalo o čtrnáctideník, takže v redakci nebylo žádné šílené tempo, mohl si vše v klidu promyslet a články pak dát přečíst kolegům. Ovšem stejně jako se dříve vyvíjela jeho fotbalová kariéra, nastal čas na změnu i v kariéře novinářské. „V Zápisníku jsem byl sice velmi spokojený, ale pak už pro mě byl tak trochu malý. V Právu byl tenkrát šéfem sportu Zvonimír Šupich a ten mě tam zlanářil,“ říká Ivo Urban o svém přechodu k novému zaměstnavateli.

Zvonimír Šupich, rodák z Červeného Kostelce na Náchodsku, byl jedním z nejuznávanějších sportovních novinářů v Československu v šedesátých až osmdesátých letech minulého století, ale ke sportu se dostal oklikou přes básně. S těmi začal již ve velmi útlém věku, když první poezii stvořil v pouhých osmi letech. Svou tvorbu začal zanedlouho publikovat v několika časopisech. Básnické umění dokázal Šupich uplatnit i ve své pozdější profesi sportovního redaktora, které se postupně věnoval v Mladé frontě, Rudém právu a časopisu Stadión, v němž dokonce dělal šéfredaktora. Právě proto bývá označován jako „český sportovní básník“. Kromě velkého množství povětšinou časopisecky vydávaných básní řadíme do jeho tvorby nejen román pro mládež *Chodba končí ve tmě*, ale především jeho sportovní počiny, které mimo stovek článků, reportáží, rozhovorů či zamyšlení zahrnují sportovní publikace, na nichž se podílel ať už jako autor či spoluautor. V nakladatelství Olympia tak v osmdesátých letech postupně vyšly knihy

---

⁷⁹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

Giganti světového sportu, Zátopek a ti druzí či dvoudílná knížka *Se lvíčkem na prsou*.⁸⁰

Ivo přišel do redakce Rudého práva v roce 1970 právě na popud Zvonimíra Šupicha, který ovšem později odešel do Stadiónu. Vše se odehrálo v době, kdy to většina médií neměla zrovna jednoduché a to z jednoho prostého důvodu. Onen důvod nesl označení normalizace, která se tehdejších deníků, časopisů, ale i televize a rozhlasu dotkla naprosto zásadně.

V období normalizace, tedy po 17. dubnu 1969, kdy byl do funkce prvního tajemníka Komunistické strany Československa (KSČ) jmenován Gustáv Husák, šlo obecně o systematické obnovení kontroly komunistického režimu nad celou společností. A podle stejné definice měla fungovat i veškerá média. Řada deníků a týdeníků zanikla, počty periodik se nezanedbatelně snížily. Konkrétně ještě v roce 1969 bylo zrušeno například 177 periodických časopisů. Téměř pět stovek novinářů muselo opustit svou profesi. Ze Svazu novinářů bylo vyloučeno na osm set členů. Více jak 160 novinářů odešlo do exilu. Na kontrole nad tiskem se podílely Federální úřad pro tisk a informace (FÚTI) a Český úřad pro tisk a informace (ČÚTI). K cenzuře však tehdejší vedení KSČ nepřikročilo. Jako mnohem účinnější se totiž ukázala forma autocenzury, tedy cenzura zvnitřku samotných médií. Dosavadní šéfredaktoři, ředitelé a vedoucí byli nahrazeni lidmi spřízněnými s komunistickým režimem. Ti se na pravidelných poradách Ústředního výboru Komunistické strany Československa (ÚV KSČ) dozvídali, co a jak se má psát, aby to vyhovovalo představám politických špiček.

Na takové situace pochopitelně pamatuje i Ivo Urban. „Když bylo mistrovství světa ve Španělsku ve dvaosmdesátém, našim se tam nedařilo a my dostávali z ÚV zprávy, jak to musíme setřít. A to se mi hrozně těžko psalo. Trenérem tam byl Jožka Vengloš, se kterým jsme spolu hráli ještě v reprezentaci a byli jsme dobří kamarádi. A na ÚV právě rozhodli, že je musím setřít. Tak jsem to jakžtakž napsal, ale pak jsem přijel do Prahy a ten článek vypadal úplně jinak. Soudruzi si to pořádně přikrášlili. A Jožka Vengloš se mnou pak kvůli tomu nemluvil. Marně jsem mu říkal, že jsem to takhle já

---

⁸⁰ Zvonimír Šupich [online]. 2008 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://www.databazeknih.cz/zivotopis/zvonimir-supich-7519>

vůbec nepsal. Bohužel v redakci mimo sport bylo dost lidí, kteří o fotbale nic nevěděli, ale přišli z porady ÚV a začali do toho zasahovat,“ vypráví o praktikách, které v médiích tenkrát běžně panovaly (viz Příloha, Obr. č. 14).⁸¹

Kromě politického pozadí hrály v novinařině značnou roli i finance. „Byl tady nedostatek valut, když se muselo platit ubytování a podobně. Muselo se jimi šetřit. Výhoda ale byla, když třeba Sparta jela někam na zápas, tak s sebou v rámci výpravy vzala tři, čtyři novináře a zaplatilo se jim to v českých korunách,“ říká Urban, jak se tento problém tenkrát řešil.

Pracovat v Rudém právu mělo ale i své výhody. Jelikož se tento deník ještě spolu s Mladou frontou řadil, ať už to bylo z jakýchkoliv důvodů, k nejvýznamnějším v republice, otevíraly se novinářům pracujícím pod jeho křídly, tedy i Ivo Urbanovi, zajímavé možnosti. „Dostat se na sportovní akce na západ jsme my z Rudého práva měli snazší, ale z těch ostatních redakcí to měli složitější. Na velké akce, jako byla olympiáda, ne, ale na ty menší, jako byl třeba kvalifikační zápas, to bylo horší. To jsme tam jeli celkem třeba tři, čtyři,“ potvrzuje.

Sportovní akce pořádané za hranicemi Československa tak byly pro novináře odměnou za odvedenou práci. A také pochopitelně zajímavým zpestřením. „Pro mě byla novinařina těmi cestami do zahraničí vylepšená. S fotbalem jsme pořád někam jezdili, a tak jsem byl zvyklý hodně cestovat. Bylo vždycky dobré, když nás tam bylo víc z Česka, že nebyla mezi námi žádná řevnivost. Ty vztahy byly velmi dobré. Kamarádili jsme třeba s Jardou Šálkem a dalšími. Nekonkurovali jsme si, naopak jsme si pomáhali,“ poukazuje na to, že nejen ve fotbale, ale i v žurnalistice byl důležitý kolektiv.⁸²

3.4 Na Bělehrad!

Ivo Urban se hned v počátku svého fungování v redakci Rudého práva začal věnovat především fotbalu. Jeho pole působnosti bylo však daleko větší.

---

⁸¹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

⁸² tamtéž

Jako novinář Rudého práva a později Práva účastnil šesti olympijských her a tří fotbalových šampionátů.

Po zmiňovaném mistrovství světa v roce 1966 v Anglii, kde reprezentoval ještě „barvy“ Zápisky, jej další velké akce čekaly přesně o deset let později. Nejprve to byly zimní olympijské hry v Innsbrucku, kde stříbrné medaile vybojovali českoslovenští hokejisté (viz Příloha, Obr. č. 10), když jim zlato až v závěrečných minutách vyfoukli reprezentanti Sovětského svazu.

O pár měsíců později už balil zavazadla na cestu do Bělehradu, kam byl naplánován finálový turnaj fotbalového mistrovství Evropy. Jako hráč se Ivo Urban žádného mistrovství Evropy či světa neúčastnil, jako žurnalista byl ale svědkem z pohledu československých fotbalistů jednoho z nejúspěšnějších šampionátů v historii národního týmu. Na závěrečný turnaj do Bělehradu se tehdy probíjeli obhájci titulu nejlepšího mužstva Evropy z Německa, domácí Jugoslávie, nebezpečné Nizozemsko a právě Československo. Oba dva semifinálové duely dospěly až do prodloužení. Němci, ač v zápase prohrávali už 0:2, nakonec Jugoslávii zdolali i díky hattricku Dietera Müllera 4:2. Kapitán československého výběru Anton Ondruš, který nejprve už v devatenácté minutě otevřel skóre utkání s Nizozemci, ale třináct minut před závěrečným hvizdem vlastní brankou poslal zápas do prodloužení, zase mohl děkovat kolegům Zdeňkovi Nehodovi a Františkovi Veselému za góly v závěru nastavené třicetiminutovky. Čechoslováci se začali připravovat na finále.

Na závěrečný zápas se chystal i Ivo Urban. Ovšem na rozdíl od reprezentantů se lvíčkem na prsou jemu až tak podle představ nevyšlo. Jak je jistě všem známo, souboj po brankách Švehlíka a Dobiaše na straně jedné a Müllera a Hölzenbeina na straně druhé šel opět do nastaveného času. V něm však další gól nepadl, a tak musely rozhodnout střely ze značky pokutového kopu.⁸³

„Pamatuji si na jedno takové faux pas, které tady nakonec kluci ale nějak zachránili. Kopaly se penalty a Tonda Panenka šel dávat tu poslední. Rozeběhl se, Sepp Maier padnul a on ho dloubákem přehodil. Ale já v té době

---

⁸³ UEFA EURO 1976 [online]. 2008 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/season=1976/index.html>

byl už se sluchátkem v telefonní boudě, která byla na úrovni brankové čáry. Takže já viděl Tondu, jak se rozbíhá, a míč v síti. Tak jsem řekl „a tvrdou střelou překonal....“ a on to byl ten dlouhák,“ vzpomíná dnes již samozřejmě pobaveně Ivo Urban.

Euro skončilo pro československé fotbalisty nejlépe, jak mohlo (viz Příloha, Obr. č. 11). Což samozřejmě těšilo i Iva. „Vždycky se píše lépe, když se vyhrává. A v Bělehradě to bylo zvlášť dobré mužstvo. Měl jsem zase výhodu, že jsem se s těmi fotbalisty a trenéry znal, takže když byla na tiskovku vyhrazená hodina, mohl jsem pak jít ještě za těmi kluky na pokoj zeptat se třeba na něco, co na tiskovce nepadlo. Samozřejmě ale nejen já, ale i někteří další naši novináři,“ vypráví.

3.5 Jak to tenkrát v novinářině chodilo

Že na začátku druhé poloviny sedmdesátých let byla reportážní činnost přece jen trochu o něčem jiném, než jak ji známe dnes, dokládá i na vzpomínce právě z jugoslávského evropského šampionátu. „Byly s tím tenkrát ještě problémy. Počítače ještě nebyly, aby se to jen posílalo domů. Pamatuji si v šestasedmdesátém v Jugoslávii na malé tiskové středisko, bitvy o telefon, souboje s časem, aby se stihla uzávěrka. Bylo tam třeba, když hodně tak deset kabiněk a novinářů mnohem víc. To bylo pro mě dost negativní. Já byl radši, když jsem na to měl víc času a mohl si to víc promyslet, což kolikrát nešlo, protože se ty zápasy často třeba hrály večer,“ vypráví. K tomu posléze ještě dodává: „Už nevím přesně, na kterých to bylo olympijských hrách, ale pamatuji si, když k nám jako vynález přišel telefax. Prostě se to napsalo, strčilo do stroje a tady to vyšlo. Na místě s námi vždycky byli dva nebo tři ‚četkaři‘, kteří měli dálnopisy do ČTK, takže to šlo velmi rychle. ČTK vydávala fakta a my jsme už výsledky nemuseli dávat.“⁸⁴

---

⁸⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

Finálový turnaj mistrovství Evropy se konal ve druhé polovině června 1976. O pár měsíců později se v novinářském světě objevuje i jméno Karel Felt. „„Ivo Urbana jako fotbalistu už si nepamatuji, protože on hrával v letech, kdy já jsem ještě chodil do základní školy. Jako novináře si ho pamatuji, když jsem si kupoval Zápisník a on do něj psal,“ začíná své vzpomínání na Ivo Urbana jeho dlouholetý spolupracovník Karel Felt.⁸⁵ „Naživo jsem se s ním poprvé setkal v roce 1977 ještě coby student fakulty žurnalistiky, kdy jsme chodívali na praxe a já jsem právě byl nejprve ve středočeské Svobodě a pak v Rudém právu. On mě do Rudého práva nejdřív vzal jako externistu a v roce 1979 jsem se stal redaktorem a začal jsem dělat fotbal s ním. A tak nějak jsme v sobě našli novinářské zalíbení,“ vzpomíná na svá první léta po Urbanově boku.

Nejen ve fotbalové novinářině byla na přelomu sedmdesátých a osmdesátých letech praxe odlišná od té současné. Novinářů ani médií nebylo zdaleka takové množství jako dnes, a tak ti zkušení měli čas vychovávat vedle sebe mladé nástupce. V pozici nezkušeného nováčka se ocitl i Karel Felt a oporou mu v této době byl právě především Ivo Urban. „Musím říct, že to byla fantastická škola. Bylo to o tom, že já jsem na ligu chodil s Ivo Urbanem rok. Moc jsem toho nenapsal, protože se tenkrát o lize tolik nepsalo, ale on mě seznamoval s lidmi, což bylo velice důležité, protože ve fotbale i jiných sportech jsou kontakty alfou i omegou, abyste se něco dozvěděli kromě oficiálních tiskových konferencí,“ upozorňuje na velmi důležitou složku novinářského povolání. „Protože byl Ivo v minulosti výborný fotbalista a protože byl i výborný novinář, měl úžasný kredit a jméno. Prostě kam přišel, tam mu byly otevřeny dveře. Nejen na Dukle, ale kdekoliv,“ dodává.⁸⁶

„Já jsem si ho nesmírně cenil nejen novinářsky, protože si dal tu práci, a když jsem něco napsal, přečetl to po mně. Nehodil mi to jen tak na hlavu, ale řekl mi: ‚Hele, tohle bych napsal tak, tohle bych napsal tak...‘. Takže dá se říct, že mě novinářsky vychovával, což se bohužel dnes děje málokdy, protože je větší frmol a není na to tolik času. Zdůrazňuji bohužel, protože si myslím, že

---

⁸⁵ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

⁸⁶ tamtéž

mladí novináři by tohle potřebovali. Jde o to předání zkušeností. O to, že se o tom můžeme bavit, diskutovat. V tomhle on byl úžasný a úžasný byl i jako člověk, protože to byl opravdu rovný chlap, který, když se mu něco nelíbilo, i mimo noviny, tak to prostě řekl na rovinu. Věci se vyříkaly a jelo se dál. Nějaká mstivost, nic takového z jeho strany neexistovalo,“ vzpomíná nejen na profesní, ale i charakterové vlastnosti svého kolegy.⁸⁷

Dnes je běžné, že na sportovní podniky do zahraničí vysílá médium celé týmy pracovníků. Tenkrát se však na většinu událostí jezdilo jednotlivě, jen na akce významu olympijských her jezdilo více lidí. V červenci 1980 se tak Ivo Urban spolu s kolegy Milošem Jeriem a Zdeňkem Kropáčem vydal do Moskvy na své jediné letní olympijské hry. Jak se nakonec ukázalo, jednalo se z pohledu československých sportovců o jedny, co do počtu medailí, z nejúspěšnějších letních olympiád, přičemž od té doby se žádné další výpravy nepodařilo získat čtrnácti cenných kovů překonat. Trojice redaktorů tak mohla na stránkách Rudého práva oslavovat zlaté medaile vzpěrače Oty Zaremby a fotbalových reprezentantů, stříbro diskaře Imricha Bugára, čtvrtkačky Jarmily Kratochvílové a týmu pozemních hokejistek či devět „placěk“ bronzových.

Sport však není jen o vyhraných zápasech, závodech či turnajích, nýbrž také o těch prohraných, a tak musel Ivo pochopitelně čas od času plnit řádky novin i referáty o sportovních neúspěších. Jestli bylo něco, co na své profesi neměl rád, byla to právě nutnost tvořit takové články. Především pak o fotbale. „Hrozně špatně se mi psalo, když byl nějaký neúspěch, protože já jako fotbalista jsem věděl, jak se lehce dá prohrát, když to zrovna nejde. Vzpomínám taky na zápasy, které jsme zbytečně prohráli. Je to prostě fotbal, stane se,“ vysvětluje.⁸⁸

O neúspěšném světovém šampionátu ve Španělsku ve dvaosmdesátém roce už jsme se zmiňovali. O dva roky později proběhla další velká sportovní událost s Urbanovou účastí. Šlo o zimní olympijské hry v Sarajevu. Na ty, na rozdíl od následných letních v Los Angeles, kterých se na protest proti bojkotu moskevské olympiády od některých západních zemí neúčastnili sportovci tehdejšího východního bloku včetně Československa, českoslovenští sportovci

---

⁸⁷ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

⁸⁸ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

dorazili v plné síle a vybojovali zde díky ledním hokejistům, ženské běžecké štafetě, běžkyni Květě Jeriové, sjezdačce Olze Charvátové, krasobruslaři Josefu Sabovčíkovi a skokanovi Pavlu Plocovi šest olympijských kovů.

3.6 Nejen fotbalem živ je fotbalový novinář

Rok 1987 sice neměl ve svém sportovním kalendáři žádnou olympiádu ani fotbalové mistrovství, zato však přinesl Ivo Urbanovi kariérní postup. „V roce 1987 se Ivo stal v tehdejším Rudém právu vedoucím sportovního oddělení, čímž na mě spadla větší porce fotbalu, protože on se musel věnovat jiným věcem. Například dělal za českou stranu ředitele Závodu míru. Tenkrát každý ústřední deník, který závod spolupřádal, vyslal jednoho redaktora, většinou vedoucího. Takže on měl starosti s tímhle a mně se toho fotbalu dostávalo čím dál tím víc, ale on si vždy našel čas, aby se na to podíval a případně k tomu řekl svoje připomínky. To už se týkalo nejen mě, ale i dalších kolegů, protože přišli další, mladší,“ říká Karel Felt, který na něj i jako na svého šéfa vzpomíná jen v tom nejlepším. Ve svých vzpomínkách zvláště vyzdvihuje jeho klidnou povahu a schopnost vše řešit s nadhledem. „Já si snad ani nevzpomenu, kdy by se nějak rozčlilil. Rozčlilil ano, ale neřval nikdy. To určitě ne, protože on, když ho něco hodně naštvalo, tak to prostě řešil tak nějak v klidu a noblesně. Neříkám diplomaticky, to on zase uměl říct natvrdo, ale s noblesou bez nějakého ponižování. Co bylo potřeba, to dokázal vyřídit, zařídit. Nikdy z ničeho nedělal aféru, vždycky se to snažil vyřešit takříkajíc domluvou. Maximálně řekněme fotbalově žlutou kartou. Nebylo to o tom, že řekl ‚tohle jsi napsal blbě‘, ale bylo to o tom, že řekl ‚tohle jsi napsal blbě, protože...‘ a argumentoval. Vysvětlil, řekl proč, a když to byly obsahové věci, byl ochoten o tom diskutovat. A když argumenty druhé strany byly lepší než jeho, řekl ‚no a tohle kdybys tam napsal, tak bychom se teď o tom nebavili‘.

Takže člověk z toho nikdy neodcházel s pocitem, že, jak se říká, dostal přes hubu, ale že si něco odnesl.⁸⁹

Na Závod míru, kterého se několikrát coby ředitel účastnil, s úsměvem vzpomíná i Ivo Urban. Hlavně proto, že cyklistika nepatřila k jeho stěžejním sportům. „Já o té cyklistice nic nevěděl, ale zase jsem znal z Dukly ty kluky i trenéry a funkcionáře. Ale jinak jsem o cyklistice neměl páru,“ směje se.⁹⁰

Podobně na tom byl například s hokejem. I když výjimka potvrzuje pravidlo. Právě s hokejisty se totiž po letech znovu podíval do Ameriky, když zde byl společně s mužstvem Dukly Jihlava, které se v dobách své největší slávy dočkalo i pozvání na turnaj do New Yorku.

Daleko vřelejší vztah měl k jiným sportovním odvětvím. Z těch zimních jím bylo lyžování, o kterém říká, že bylo jeho hlavním sportem, když fotbalové trávníky na konci sezóny osiřely. „Jezdil jsem na mistrovství republiky do Harrachova. Měl jsem to hrozně rád. Závody byly dopoledne, byl na to čas. Jezdil jsem i na zimní olympiády. Když bylo mistrovství republiky ve Špindlu, tak jsem se tam osobně znal s Jirkou Raškou nebo s Daliborem Motejkem. Jirka byl hrozně slušný kluk. Byl dvojnásobný olympijský vítěz, ale mně vždycky vykal. Já mu na to jen říkal ‚prosím tě, neblbni...‘,“ vzpomíná na zimní sezóny.

Jeho velkou láskou, vedle fotbalu a v zimě lyžování, byl ale tenis. Kromě toho, že jej kromě fotbalu sám provozuje, byť, jak sám sebekriticky dodává, ne moc dobře, protože s ním začal až později, navštívil s novinářským perem několikrát jeden ze slavných grandslamových turnajů. „Měl jsem vždycky rád Roland Garros v Paříži. Byl jsem prakticky pokaždé, když tam jeli naši tenisté s nadějí na úspěch,“ říká.⁹¹

A úspěchů za dobu Urbanova působení v Rudém právu českoslovenští tenisté sklidili požehnaně. Hned na začátku sedmdesátých let dvakrát ovládl mužskou dvouhru Jan Kodeš, kterého Ivo Urban velmi dobře znal. Vždyť jejich rodiny od sebe v pražských Holešovicích dělilo jen pár vchodů. Roky osmdesáté zase patřily Ivanu Lendlvi, který ještě s československým pasem

---

⁸⁹ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

⁹⁰ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

⁹¹ tamtéž

prošel čtyřikrát do finále, přičemž v letech 1986 a 1987 French Open ovládl po výhrách nad v obou případech švédskými tenisty Pernforsem a Wilanderem, kterému tak oplatil porážku z pětaosmdesátého. Posledním ještě československým úspěchem bylo finále Petra Kordy z roku 1992. Mezi ženami se o nejcennější výsledek postarala vítězstvím v roce 1981 Hana Mandlíková, v polovině sedmdesátých let si finále zahrály postupně Martina Navrátilová a Renáta Tomanová.

Nejen na úspěchy ale Ivo Urban vzpomíná. „Měli to tam velmi dobře zorganizované. Byla tisková konference a pět minut poté hned vydali v angličtině a francouzštině, co kdo řekl. Vůbec si myslím, že tam ty novináře rozmazlují daleko víc než tady,“ připomíná i prvotřídní servis pro novináře.⁹²

3.7 Přes Calgary do nového režimu

Z exkurzu po skokanských můstcích, hokejových kluzištích a tenisových kurtech se ale vraťme nazpět k Urbanovým hlavním novinářským doménám. Nedlouho po svém uvedení do funkce vedoucího sportovní redakce Rudého práva čekala Iva další cesta do zahraničí. Tentokrát až do dalekého kanadského města Calgary, které bylo vybráno jako pořadatel zimních olympijských her v roce 1988. Hned po jejich zahájení sbíral Ivo Urban radostné ohlasy prvních medailistů, stříbrného Pavla Ploce a bronzového Jiřího Malce, kteří uspěli ve skokanském závodě. A kdo jej náhodou neviděl, měl možnost si jeho průběh připomenout v poutavých a napínavých řádcích reportáže z Urbanova pera. „Velký boj však pokračuje. Rakušan Kuttin skáče 80, 5 metru, což je málo. Fin Puikkonen ještě o půl metru méně a přichází trojice Jugoslávců. Lotrič závěr nezvládá psychicky a končí na 74 metrech, Ulaga skáče ještě o dva metry méně. Naše dvojice stále vede!“⁹³ Naše dvojice nakonec vedení neudržela, posledním skokem se před ni dostal legendární

---

⁹² Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

⁹³ *Stříbro a bronz pro ČSSR* [online]. 1988 [cit. 2012-02-24]. ISSN 0032-6569. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1988/2/15/8.png>

finský skokan Nykänen. Čeští závodníci si přesto z Calgary odvezli cenné medaile, stejně jako o pár dní později mužská běžecká štafeta, a čtenáři Rudého práva zážitek vpravdě literární.

Rok 1989 byl v Československu ve znamení Sametové revoluce a politického převratu. Se změnou režimu, který znamenal ústup ze slávy pro reprezentanty KSČM, přišly pochopitelně i změny na vedoucích pozicích v médiích. Změnili se ředitelé těch významných, ať už se jednalo o Československý rozhlas, Československou televizi či řadu dalších. Změna dolehla i na Rudé právo, kde došlo k pohybu na postu šéfredaktora, nicméně na Urbanově místě v čele sportovní redakce se nic nezměnilo.

Skončilo však jeho mnohaleté působení v roli předsedy Klubu sportovních novinářů. „Tehdy to nebylo o Urbanovi, ale bylo to o tom, že byl v Rudém právu. Takže on to v podstatě položil sám, protože říkal, že zůstat by v tuto dobu asi nebylo nejlepší,“ říká ke změně na pomyslném trůnu v Klubu sportovních novinářů Karel Felt.⁹⁴ Urbanovo místo v roce 1990 zaujal Pavel Vitouš z Mladé fronty DNES.

3.8 Poslední šampionát

Prvním velkým porevolučním sportovním podnikem, ze kterého se na stránkách Rudého práva objevily Urbanovy reportáže, byl světový fotbalový šampionát, jehož pořadatelství se ujala Itálie (viz Příloha, Obr. č. 15). Pro československé fotbalisty šlo o první velký turnaj od roku 1982. A pro Iva Urbana a Karla Felty bylo italské mistrovství světa vlastně jedinou velkou akcí, na které se pracovně setkali. I když...ne tak úplně. „V roce 1990 jsme se střídali na MS ve fotbale v Itálii. Ivo tam byl jen na naše a už se mu tam dál nechtělo být. Předem jsme se na tom domluvili. On tam nechtěl být na celé mistrovství, mě to zase samozřejmě lákalo. Takže on skončil po čtvrtfinále a

---

⁹⁴ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

pak jsme se někde po cestě ve vlacích minuli, když já jel do Itálie na ten zbytek,“ přibližuje italskou anabázi Karel Felt.⁹⁵

Čechoslováci do skupiny vyfasovali Italy, bronzové medailisty z předcházejícího mistrovství Evropy, Spojené státy americké, pro které se jednalo o první účast na mistrovství světa po čtyřiceti letech, a Rakušany. Skupinou A prošli naši reprezentanti celkem hladce, když po vysoké výhře 5:1 nad Američany porazili o jednu branku Rakušany a podleli až v závěrečném utkání Italům, kteří později vybojovali konečné třetí místo.

Prvním soupeřem ve vyřazovacích bojích byla pro československé hráče Kostarika. Střetnutí bylo nakonec v české režii, i když ještě po hodině hry byl stav nerozhodný 1:1. Ve zbytku zápasu ale dvěma góly dovršil hatrick autor první branky Tomáš Skuhrový. V pořadí třetí gól přidal Luboš Kubík.

Ve čtvrtfinále nám los poslal do cesty jednu z nejtěžších možných překážek. Němci zažívali veleúspěšné období, když od roku 1966 až na tři výjimky přivezli medaili z každého ať už světového či evropského šampionátu. Celkem tedy devět cenných kovů.

A vstříc medaili šli Němci i v Itálii. Ivo Urban musel do Československa napsat, že „hlediště, zaplněné převážně západoněmeckými fanoušky, si ulehčeně oddechlo a rozevlálo se červenožlutočernými vlajkami“.⁹⁶ Soupeř vyhrál gólem Matthäuse z pokutového kopu, postoupil do semifinále a posléze dospěl dokonce až ke kovu nejcennější hodnoty.

Italský šampionát byl posledním fotbalovým mistrovstvím, o kterém Ivo Urban z pozice novináře do Československa referoval. Do dneška na něj vzpomíná velice rád. „Mistrovství světa v Itálii bylo moc hezké. Nejen fotbalově, protože Italové pro to opravdu žijí, ale byl jsem šťastný, když to vylosovali, že se hrálo v těch nejhezčích městech, ve Florencii, v Římě,“ usmívá se.⁹⁷

---

⁹⁵ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

⁹⁶ URBAN, Ivo. Vyřazení po velkém boji. *Rudé právo*. 1990, č. 163. ISSN 0032-6569.

⁹⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

3.9 Rudé právo už není rudé

S cestováním za sportem však zdaleka konec ještě nebyl. Před Ivem byly v následujících letech ještě dvě velké zahraniční cesty, byť „pouze“ po Evropě.

První jej v únoru dvaadvadesátého roku zavedla do Francie na zimní olympijské hry konané v Albertville. Českoslovenští sportovci tentokrát přetavili svou účast ve tři cenné kovy. Všechny medaile byly z bronzu a postarali se o ně krasobruslař Petr Barna, družstvo skokanů ve složení Jaroslav Sakala, Jiří Parma, František Jež, Tomáš Goder a hokejový tým.

O dva roky později na olympiádě v norském Lillehammeru už o medaile bojovali reprezentanti samostatné České republiky. První olympijské hry od rozdělení federace však pro naše sportovce nedopadly příliš úspěšně. Nejlepším výsledkem, o kterém Ivo Urban do novin psal, byla pátá místa sdruženářů a hokejistů.

Lillehammerské zimní olympijské hry byly prvními, na kterých reprezentovali sportovci České republiky, a současně posledními, ze kterých Ivo Urban psal do Rudého práva.

Už po revoluci došlo totiž v oblasti médií k dalším zásadním změnám, které šly ruku v ruce se změnami společenskými a politickými. Média se postupně privatizovala a stávala se nezávislými na státu. Byla přijata řada nových důležitých zákonů včetně novely tiskového zákona, která zcela zavrhl jakoukoliv cenzuru. Byl zrušen kontrolní orgán Federální úřad pro tisk a informace. Vznikla samostatná národní média v Česku i na Slovensku. Vytvořily se podmínky pro vznik soukromých médií. V řadě periodik probíhala tzv. spontánní privatizace, kdy se majetkovými podílci stávali zaměstnanci redakcí. Měnily se názvy deníků. V Rudém právu tento proces probíhal o něco pozvolněji. Nejprve se v názvu zmenšilo slovo „rudé“, v roce 1995 pak zmizelo úplně a deník od té doby nese označení Právo.⁹⁸

---

⁹⁸ KONČELÍK, J., VEČEŘA, P., ORSÁG, P. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8, s. 255-9.

3.10 Ivo Urban aktivně odpočívající

Pod hlavičkou Práva se ale Ivo už na žádnou další olympiádu ani fotbalové mistrovství nevydal. Ve stejném roce, kdy se Rudé právo „odbarvilo“, oslavil čtyřiašedesáté narozeniny. O slovo se přihlásil důchodový věk. Jeho láska k žurnalistice však byla příliš silná na to, aby pro něj tento milník znamenal zaklapnutí novinářského notesu.

„Když dosáhl důchodového věku, tak už nechtěl být vedoucí, to jsem po něm tehdy už v Právu převzal já. Ale spolupracoval s námi dál,“ říká Karel Felt.

Spolupracoval dál. V Právu působil ještě řadu let. „Vlastně aktivní činnost skončil před pěti lety. Už nechtěl pracovat pod tím tlakem, protože dneska je to tak, že nejen na internetu, ale i v novinách se nastavují uzávěrky tak, aby se důležité zápasy stihly, protože tu první verzi musíte poslat do redakce se závěrečným hvizdem. Takže jeho doménou se pak stala Viktorka Žižkov, když hrávala od deseti patnácti,“ přidává Felt s úsměvem další střípek z Urbanovy kariéry.

Ani poté však na novinařinu a své kolegy v redakci nezanevřel. „Kdykoliv jsme ho požádali, něco jsme potřebovali, aby nám napsal, tak napsal a napsal nádherně. Například letos to bylo začátkem roku k osmdesátinám Pepíka Masopusta,“ chválí Ivo Urbana jeho dlouholetý kolega a vrací se ještě zpětně k jeho novinářské tvorbě: „Musím říct, že mně se vždycky hrozně líbil způsob, jakým psal. On byl nesmírně pečlivý, s článkem si hrál. Dal si na tom hrozně moc záležet a dokázal to i v dosti vypjatých časových momentech. Co se týče komentářů a podobných věcí, tak ty byly naprosto vyprecizované k dokonalosti,“ nešetří obdivem.⁹⁹

Mluvili jsme o tom, že Ivo Urban vyměnil fotbalové kopačky za novinářské pero. Nebyla však řeč o tom, že by po svém angažmá ve Všenorech pověsil kopačky na hřebík. Nebyla by to totiž tak docela pravda. Ivo hrál fotbal dál. Pochopitelně nastupoval za starou gardu pražské Dukly, ale kopal i za novináře. A jak potvrzují jeho spoluhráči, pořád to byl vynikající fotbalista.

---

⁹⁹ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

„Hrál za jedenáctku sportovních novinářů, která teď už bohužel nefunguje, protože na to není čas, ještě po své padesátce. Už to teda nebyl žádný sprinter, ale prostě v noze to měl i po té padesátce úplně v klídku. Pas na třicet metrů, což je dneska problém pro prvoligové fotbalisty, pro něj nebyl problém v padesáti.“¹⁰⁰

3.11 Spisovatelem díky Otovi Pavlovi

Ivo Urban už od mládí kromě fotbalu tíhnul ke psaní. Brzy bylo jasné, že se po skončení aktivní fotbalové kariéry vrhne do novinářského povolání. A netrvalo moc dlouho a bylo také jasné, že nezůstane jen u reportáží a rozhovorů.

Ivo měl to štěstí, že novinářsky vyrůstal po boku nejen vynikajících novinářů, ale také znamenitých spisovatelů. V redakcích se seznámil s takovými lidmi, jako byli již zmiňovaný Josef Glückselig, Rudolf Kalčík a řada dalších. Především pak Ota Pavel. Učil Iva, jak správně dělat novinářské řemeslo, ale postupně v něm budil i literární schopnosti. Urbanovy články začínaly získávat literární formu a netrvalo dlouho a Ivo zatoužil vyzkoušet si třeba i nějakou tu povídku. A od povídek pak už nebylo daleko ke knihám. V těch pochopitelně zůstal věrný sportovní tématice, nikoliv však výhradně jen fotbalu.

První knížka (viz Příloha, Obr. č. 16) má své kořeny vlastně ještě v dobách Urbanovy aktivní fotbalové kariéry. Kromě Ivo Urbana na ní má totiž velký podíl i Josef Masopust. „První byla *S míčem kolem světa* v roce 1969. To bylo s Pepíkem Masopustem. Já jsem tu jeho kariéru prakticky zažil. On mi vyprávěl o svém dětství, o začátcích v Teplicích. Hodně mi vyprávěl o Chile. Jsou tam cenné jeho pohledy na hráče, se kterými se setkal. Jinak jsem to většinou měl ze zahraničního tisku. Měl jsem i kolegu v Německu, který mi k tomu taky něco poslal,“ říká Urban.¹⁰¹

---

¹⁰⁰ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

¹⁰¹ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

Josef Masopust zde vypráví o všem od fotbalových začátků s tenisovým míčkem v rodných Střimicích, přes angažmá v Mostě, prvním ligovém v Teplicích až po velké úspěchy v Dukle Praha a československé reprezentaci, korunované stříbrnými medailemi na mistrovství světa v roce 1962 a v téže roce individuální trofejí Zlatý míč pro nejlepšího fotbalistu Evropy. Urban zde Masopustovými očima přibližuje putování Dukly v evropských pohárech, její cestu turnajem v New Yorku i setkání s takovými fotbalovými legendami, jako jsou Pelé či di Stéfano.

Právě o původem argentinském fotbalistovi, který během své kariéry kromě modro-bíle pruhovaného dresu vystřídal i trikot kolumbijský a španělský, se v knížce dočtete tuto krátkou charakteristiku: „I tady v Londýně se zdál na první pohled nepřístupný. Byl vážný, vážnější než všichni přítomní hráči, nedokázal se klukovsky rozveselit jako Jašin, Puskas nebo Kopa, ale rozhodně nebyl nafoukaný nebo pyšný na své fotbalové umění a rád vyšel vstříc každému, kdo něco potřeboval.“¹⁰²

Další kniha, která se do oběhu dostala o osm let později, vděčila za svůj vznik tomu, že Dukla Praha kromě fotbalistů sdružovala i sportovce z mnoha dalších odvětví. „Na Dukle byla řada sportovních oddílů, což mělo výhodu, že jsme se všichni znali. Byli tu střelci, tenisté, házenkáři, atleti a další,“ říká k tomu Urban.¹⁰³ Navzájem se podporovali, přátelili. Lhostejno, k jakému sportu který z nich tíhl nejvíce.

A právě z přátelství mezi dukelskými sportovci vzešla druhá Urbanova knížka, která pro něj samotného má zvláštní význam. „Nejvíc si asi cením knihy *Moji slavní spoluhráči*. Ty sporty byly rozdílné a ti kluci byli výborní vypravěči. Nejlepší vypravěč byl Vašek Kozák. Od něj se to dalo psát rovnou tak, jak to říkal. Bohužel pak dost špatně skončil,“ připomíná Urban osud slavného veslařského reprezentanta, olympijského vítěze z roku 1960, kterého však na sklonku života dohnal nepřítel jménem alkohol.

S odstupem času vzpomíná i na další kamarády, jejichž životy v knize přiblížil. „Jirka Skobla byl třetí na olympiádě v Tokiu. Když tady se svými 110

---

¹⁰² MASOPUST, J., URBAN, I. *S míčem kolem světa*. Praha: Mladá fronta, 1969. ISBN 23-113-69, s. 190-1.

¹⁰³ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

kilogramy předváděl, jak se dělá nějaký ten jeho nový styl, tak se třásl lustr, když dělal ten poskok,“ směje se například při vzpomínce na bronzového medailistu ve vrhu koulí na olympijských hrách v Melbourne v roce 1956, kde byl tehdy nejen nejlepším Evropanem, ale dokonce pronikl na stupně vítězů mezi světovým koulařům vládnoucí Američany. Ani k Jiřímu Skoblovi však nebyl osud shovívavý. Podlehł těžké nemoci v pouhých osmačtyřiceti letech.

„A zrovna tak Jirka Vícha byl vynikající. Taky dobrý vypravěč. Toho mám taky hodně rád,“ připomíná i nedávného jubilanta, který coby házenkář slavil řadu úspěchů nejen v době aktivní kariéry, ale i jako trenér.

Čtvrtým „do party“ byl pak opět jeho fotbalový spoluhráč a přítel Josef Masopust. „Všichni mi přirostli k srdci. Psalo se to moc hezky. Mě to psaní hrozně bavilo. Bylo to takové příjemné zpestření. A měl jsem na to tenkrát dost času,“ říká.

Dost času i na to, aby vznikly další dvě knížky. Společně s novinářským kolegou Milanem Machem to byla nejdříve publikace *Zlatý míč*, která, jak už se dá snadno rozklíčovat z názvu, přibližuje životy a kariéry držitelů této prestižní trofeje, a to od prvního vyhlášení ankety v roce 1956 až do roku 1985. Někteří jej nad hlavu zdvihli vícekrát, a tak se zde postupně můžeme dočíst o dvaadvaceti velikánech nejen evropského fotbalu, Stanley Matthewsem počínaje a Michele Platiniem konče.

Jak se vůbec tenkrát podařilo dát dohromady tolik informací o jednotlivých sportovcích? Ivo Urban na to má jednoduchou odpověď: „Milan Macho měl některé ty fotbalisty už napsané, já se s některými z nich setkal, když jsme proti nim hráli. A něco jsme měli ze zahraničních časopisů,“ říká.¹⁰⁴

Čtvrtá a poslední knížka je ze všech uvedených zřejmě vůbec nejpestřejší. Svým způsobem se dá říct, že se částečně jedná o autobiografii. I když opravdu jen okrajově. Sám autor to v předmluvě knížky *Fotbalové legendy* uvádí na pravou míru. „Já sám jsem nikdy tak výborným fotbalistou nebyl, ale měl jsem štěstí, že jsem hrál ve vynikajícím mužstvu. Proto také nechci psát o sobě – i když se tomu občas nevyhnu, ale o slavných fotbalistech

---

¹⁰⁴ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

minulosti, s nimiž jsem se setkal, o spoluhráčích i protihráčích, trenérech i dalších lidech kolem fotbalového hřiště.“¹⁰⁵

A přesně tak kniha opravdu vypadá. Urban připomíná hrdiny ze stříbrného světového šampionátu v Římě v roce 1934, pokračuje vyprávěním o legendách červenobílých slávistických barev, které on sám na začátku i konci své kariéry oblékal, neopomene žádného z významných trenérů, pod kterými působil, od Bokšaye přes Kolského až po Vejvodu, velkou část knihy věnuje pochopitelně svým bývalým spoluhráčům, kapitoly věnuje i oblíbenému klubovému lékaři Hubertu Topinkovi či spisovateli Otovi Pavlovi, přiblíží odvěké boje proti pražské Spartě, zavzpomíná na setkání s Pelém a zabrousí i do světa umělců, když píše o fanoušcích Dukly z řad herců. Například o Zdeňku Řehořovi, který prý vždy „jásal, když vstřelila Dukla gól, rmoutil se, když prohrála.“¹⁰⁶ Dodnes si ho velmi dobře pamatuje. „Zdeněk Řehoř byl velký fanda Dukly. Na tribuně byl vždycky nervózní, když jsme hráli. Bydlel tady kousek v Kostelní ulici, takže k nám často s manželkou chodili. My jsme zase chodili za ním do divadla,“ vypráví.

3.12 Novinářský táta

Ivo Urban spolu s manželkou Evou stále žije v pražském bytě poblíž Strossmayerova náměstí. Syn Tomáš, který přišel na svět během Ivovy cesty z fotbalového zápasu ve Francii, v loňském roce, podobně jako jeho otec, oslavil kulaté jubileum. „K fotbalu ale netíhnul. Nevím, jestli jsem se mu málo věnoval. Asi bych byl rád, kdyby hrál fotbal, ale když jsem v osmi, deseti letech viděl jeho vztah k míči, tak to bych ho pohlavkoval. Ale hrál tenis, takže tu pubertu docela slušně překonal,“ říká o svém synovi.¹⁰⁷ Sportovně založen je Urban nejmladší, tedy vnuk Iva Urbana, který se od dětství věnuje plavání.

---

¹⁰⁵ URBAN, I. *Fotbalové legendy*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o. , 2006. ISBN 80-7360-392-6, s.6.

¹⁰⁶ URBAN, I. *Fotbalové legendy*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o. , 2006. ISBN 80-7360-392-6, s.121.

¹⁰⁷ Rozhovor s Ivo Urbanem, 15. prosince 2011, Praha.

Fotbal Ivo pochopitelně stále se zájmem sleduje z pozice fanouška. Chodí nejen na znovuzrozenou Duklu, která se v sezóně 2011/2012 po dlouhých letech znovu vrátila do nejvyšší soutěže a na jejímž zrekonstruovaném stadionu se stále schází se svými přáteli, ale zůstal věrný i svému druhému klubu, Slavii. „Už asi pět let dostávám permanentku. Je od nich hezké, že si vzpomněli,“ říká.¹⁰⁸

Ve fotbale si stále udržuje přehled. „Od Nadace fotbalových internacionálů dostává pravidelně lístky na reprezentaci, kam opravdu chodí. Viděl jsem ho třeba na Černé Hoře. Sice jsme spolu nemluvili, on seděl o kousek dál, ale viděl jsem ho. Dřív chodil s předstihem, teď už na poslední chvíli,“ potvrzuje Karel Felt, který si Ivo Urbana cení ještě pro jednu věc. „Má jednu obrovskou výhodu. Teď je to trošku do vlastních novinářských řad. Klub sportovních novinářů dává průkazky i důchodcům, aby mohli chodit na sportovní akce, ale jsou kolegové důchodci, kteří už nepíšou, ale všude se cpou. A to není dobré. Jen tam zabírají místo. Ivo tu průkazku má taky. Když hraje Sparta s Jabloncem, jde se na to podívat, ale prostě už neleze tam, kam nemá. Když se přijde podívat na tiskovku, sedne si do poslední řady. Prostě respektuje to, že tam jsou jiní a on tam je jako bývalý novinář, jde se spíš podívat a nepřekáží tam,“ uznale pokyvuje hlavou.

„Jsem mu za hodně vděčný a říkám, že je to vlastně můj novinářský táta,“ uzavírá.¹⁰⁹

---

¹⁰⁸ Rozhovor s Ivo Urbanem, 7. září 2011, Praha.

¹⁰⁹ Rozhovor s Karlem Feltem, 9. prosince 2011, Praha.

Závěr

Od základní školy se zajímám o sport, zejména pak o fotbal. Doposud jsem však vnímal fotbal spíše v omezeném časovém horizontu. Spolupráce s Ivo Urbanem a dalšími lidmi, kteří mi byli průvodci mou bakalářskou prací, spojená se studiem dobové literatury mi umožnila seznámit se blíže s fotbalovou historií. Pomohla mi utvořit si ucelený pohled na historii dvou pražských fotbalových klubů a vlastně historii československého fotbalu jako takového od konce čtyřicátých do šedesátých let minulého století.

Psaní bakalářské práce mi pomohlo osvětlit si i situaci a poměry v médiích od zmíněných šedesátých let až téměř do současnosti. Uvědomit si vývoj novinářiny v průběhu té doby. Snad alespoň částečně pochopit, jak náročné, ale i přesto zároveň stále krásné, bylo vykonávat novinářské povolání za minulého režimu.

V neposlední řadě se mi díky psaní bakalářské práce naskytla možnost poznat řadu zajímavých lidí. Ať už osobně při rozhovorech, kdy jsem celé hodiny vydržel poslouchat jejich poutavé vyprávění, nebo zprostředkovaně v knihách, kde jsem se blíže seznámil s mnohými fotbalisty, novináři a spisovateli, o kterých, jak jsem zjistil, jsem toho doposud věděl velmi málo.

Budu věřit, že se mi podařilo sepsat všechny sesbírané poznatky do komplexní práce, která pomůže nejen mně přiblížit si tento krásný sport, neméně krásné povolání a jejich vzájemné propojení.

Seznam použité literatury

BARTŮNĚK, Oldřich a Jaroslav KALÁT. *250 zápasů Sparta-Slavia ve faktech a fotografiích 1896-2001*. Praha: Riopress, 2002. ISBN 80-86221-53-9.

BARTŮNĚK, Oldřich a Jaroslav KALÁT. *587 zápasů československé a české fotbalové reprezentace ve faktech a fotografiích*. Praha: Riopress, 2002. ISBN 80-86221-17-2.

FELDSTEIN, Petr. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2003. ISBN 80-85637-84-7.

HORÁK, Jindřich a Lubomír KRÁL. *Encyklopedie našeho fotbalu: Domácí soutěže*. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-22-2.

HOUŠKA, Vítězslav a Pavel PROCHÁZKA. *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-200-1.

JENŠÍK, Miloslav a Jiří MACKŮ. *Kronika českého fotbalu 2*. Praha: Olympia, 1998. ISBN 80-7033-523-8.

JEŘÁBEK, Luboš. *Československý fotbal v číslech a faktech*. Praha: Olympia, 1991.

JEŘÁBEK, Luboš. *Český a československý fotbal: Lexikon osobností a klubů*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656-5.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8.

MACHO, Milan a Ivo URBAN. *Zlatý míč*. Praha: Olympia, 1986.

MASOPUST, Josef a Ivo URBAN. *S míčem kolem světa*. Praha: Mladá Fronta, 1969.

MATĚJKA, Jaroslav a Jaroslav VEJVODA. *Jak to viděl Vejevoda*. Praha: Naše vojsko, 1983.

NEMAJER, Jaroslav a Mirko PARÁČEK. *Ročenka SK Slavia 1946*. Praha: SK Slavia Praha, 1947.

PAVEL, Ota. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Naše vojsko, 1964.

PAVEL, Ota. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Slávka Kopecká, 2004. ISBN 80-86631-14-1.

PIVODA, Aleš. *Dukla do toho!*. Praha: MAC, 2007. ISBN 978-80-86783-24-6.

URBAN, Ivo. *Fotbalové legendy*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005. ISBN 80-7360-392-6.

URBAN, Ivo. *Moji slavní spoluhráči*. Praha: Naše vojsko, 1974.

Seznam tištěných periodik

Kniha rekordů českého fotbalu. Praha: Ringier, 2011. ISSN 1803-4349.

Seznam webových stránek

DatabazeKnih.cz. ... Váš knižní svět [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z:

<http://www.databazeknih.cz/>

Nakladatelství MOTTO [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: www.motto.cz

Spisovatelé.cz [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://www.spisovatele.cz/>

Sport.cz [online]. 7. 5. 2011 [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://www.sport.cz/>

The Rec.Sport.Soccer Statistics Foundation [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z:

<http://www.rsssf.com/>

UEFA.com [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/>

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.: Digitalizovaný archiv časopisů [online]. [cit.

2012-03-07]. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo>

Seznam obrázků

- Obrázek 1: První derby v dresu pražské Slavie
- Obrázek 2: Ivo Urban nastupuje na vojnu do ATK Praha
- Obrázek 3: Reportáž v Rudém právu z jedné z prvních Urbanových
reprezentačních akcí, ČSR „B“ – Maďarsko „B“ 1:1
- Obrázek 4: Dukla v roce 1956
- Obrázek 5: Článek z prvního reprezentačního utkání Ivo Urbana
- Obrázek 6: Ivo Urban poprvé v reprezentačním áčku
- Obrázek 7: Ivo Urban v zápase proti Brnu
- Obrázek 8: Dukla na letišti v Bruselu
- Obrázek 9: Návrat do Slavie, derby proti Spartě
- Obrázek 10: Stříbro československých hokejistů na ZOH 1976 očima Ivo
Urbana
- Obrázek 11: Ukázka z článku Ivo Urbana z vítězného finálového zápasu ME
1976
- Obrázek 12: Ze zimních sportů psal Ivo Urban nejraději o lyžování, Zimní
spartakiáda spřátelených armád 1977
- Obrázek 13: Jedno z mnoha Urbanových fotbalových zamyšlení
- Obrázek 14: Kritický článek na adresu československých fotbalistů po
neúspěšném vystoupení na MS 1982. Částečně z pera Ivo Urbana,
notně však upravený „shora“
- Obrázek 15: První polistopadová akce, MS ve fotbale 1990
- Obrázek 16: Obálka první knížky Ivo Urbana – S míčem kolem světa
- Obrázek 17: Ivo Urban dnes

Přílohy

Obr. 1: První derby v dresu pražské Slavie, tehdy Dynamo: 1. dubna 1951, Sparta ČKD Sokolovo – Dynamo Slavia – 0:3 (Urban třetí zleva)

Zdroj: BARTUŇEK, O. *250 zápasů Sparta – Slavie ve faktech a fotografiích 1896-2001*. Praha: Riopress, 2002. ISBN 80-86221-53-9.

Obr. 2: Ivo Urban nastupuje na vojnu do ATK Praha (zleva Ladislav Novák, Ivo Urban, Josef Masopust)

Zdroj: FELDSTEIN, P. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2003. ISBN 80-85637-84-7.

Obr. 3: Reportáž v Rudém právu z jedné z prvních Urbanových reprezentačních akcí, ČSR „B“ – Maďarsko „B“ 1:1

Zdroj: *Utkání B mužstev v Brně skončilo 1:1 (1:1)*[online]. 20. 10. 1952 [cit. 2012-03-04]. ISSN 0032-6569. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1952/10/20/4.png>

Obr. 4: Dukla v r. 1956, nahoře zleva Novák, Pluskal, Čadek, I. Urban, Borovička, Šafránek; dole zleva M. Urban, Pavlis, Dobay, Pones, Ječný

Zdroj: URBAN, I. *Fotbalové legendy*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o., 2006. ISBN 80-7360-392-6

Obr. 5: Článek z prvního reprezentačního utkání Ivo Urbana

Zdroj: Po zajímavé a rušné hře: ČSR-Brazílie 0:0[online]. 22. 4. 1956 [cit. 2012-03-04]. ISSN 0032-6569. Dostupné z:

<http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1956/4/22/6.png>

Obr. 6: Ivo Urban (čtvrtý zprava) poprvé v reprezentačním áčku

Zdroj: BARTŮNĚK, O. *Se lvíčkem na prsou – 587 zápasů československé a české fotbalové reprezentace ve faktech a fotografiích*. Praha: Riopress, 1999.
ISBN 80-86221-17-2.

Obr. 7: Ivo Urban (vlevo) v akci, zápas proti Brnu v sezóně 1962/1963

Zdroj: PAVEL, O. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Naše vojsko, 1964.

Obr. 8: Dukla na letišti v Bruselu, Ivo Urban nahoře šestý zprava

Zdroj: PAVEL, O. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Naše vojsko, 1964.

Obr. 9: Návrat do Slavie, derby proti Spartě 29. září 1963

Zdroj: BARTŮNĚK, O. *250 zápasů Sparta – Slavie ve faktech a fotografiích 1896-2001*. Praha: Riopress, 2002. ISBN 80-86221-53-9.

Obr. 10: První olympijské hry novináře Ivo Urbana, ZOH 1976 v Innsbrucku a stříbro československých hokejistů jeho očima

Zdroj: [Stříbro našim hokejistům](http://stribro.nasimhokejistum.cz)[online]. 16. 2. 1976 [cit. 2012-03-06]. ISSN 0032-6569. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1976/2/16/8.png>

Obr. 11: Ukázka z článku Ivo Urbana z vítězného finálového zápasu ME 1976

Zdroj: [Velký úspěch československé kopané: Jsme mistry Evropy](http://velkyuspch.nasimhokejistum.cz)[online]. 21. 6. 1976 [cit. 2012-03-05]. ISSN 0032-6569. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1976/6/21/8.png>

Obr. 12: Ze zimních sportů psal Ivo Urban nejraději o lyžování, Zimní spartakiáda sprátelených armád 1977

M. Sochor potvrdil své kvality

Po řadě jasných dnů zahálala včera ráno Spindlerův Mlýn mlha a způsobila vrásky na čelech biatlonistů, kteří závodem štafet otevírali předposlední den šesté zimní spartakiády sprátelených armád. Start štafet musel být proto o půl hodiny odložen. Naštěstí se mlha brzy zvedla a oba večerní závody — štafeta biatlonistů 4x7,5 km i obří slalom — probíhaly za regulérních podmínek. Z biatlonové trati si zlaté medaile podle očekávání odvázejí sovětsí reprezentanti, kteří zvítězili naprosto přesvědčivě, mezi brankami na černé sjezdovce i ve druhém kole obřího slalomu zvítězil náš Miloslav Sochor před Bachledou z Polska.

Vítězství bez pochyb

Kvarteto sovětských biatlonistů nenechalo od prvních metrů nikoho na pochybách, že si jede pro vítězství. K předpokládanému souboji mezi štafetami Sovětského svazu a NDR vůbec nedošlo. Ušakov už na prvním úseku získal téměř třímínutový náskok na prvního muže štafety NDR Grundlera, kterému nevyšla střelba a za čtyři chybné zásahy musel oběhnout navíc čtyři trestná 150 metrů dlouhá kolečka. A tak se před Grundlera propočítával i Rumun Kerekeszti.

Štafeta Sovětského svazu na dalších dvou úsecích zvyšovala svůj náskok, olympijský vítěz Kruglov na třetím úseku zaběhl druhý nejlepší čas dne. Rumuni výborně střelili, jejich čtveřice měla jen dva chybné zásahy, reprezentanti NDR zase skvěle běželi, a to nakonec rozhodlo o tom, že stříbrné medaile získala čtveřice NDR a bronzové Rumunsko, Geyer, třináctičlenná štafeta NDR, dosáhl dokonce nejlepšího času dne — 27:24,24 min a snížil tak náskok sovětského kvarteta na půl druhé minuty.

Naši reprezentanti měli s výjimkou Zahourka problémy se střelbou a sváděl vyrovnávací boj se štafetou Bulharska. Šimočko na prvním úseku získal sice dvouminutový náskok na

Miluševa, ale Zelinka na druhém úseku ho ztratil. (Musel běžet navíc pět trestných koleček.) O tom, že nakonec skončila naše štafeta čtvrtá, rozhodl velmi dobrý výkon Zahourka na třetím úseku.

Velký boj s Bachledou

Výsledky středečního prvního kola obřího slalomu hovořily o tom, že o zlaté medaile se rozhodne mezi naším Miloslavem Sochozem a Polákem Janem Bachledou. Devatenáct setin sekundy, o něž byl náš reprezentant ve středu rychlejší, pak naznačovalo, že to bude vyrovnávací boj. Oba nejlepší závodníci jeli těsně za sebou, Bachleda jako pátý, Sochor šestý. Výsledek byl téměř stejný jako v prvním kole. Zvítězil náš reprezentant o 37 setin sekundy. »Tušíl jsem, že to bude vyrovnávací,« řekl Miloslav Sochor. »Bachleda jezdí teď velmi dobře. Věděl jsem, že nesmím udělat chybu.«

Jan Bachleda si pochvaloval trať a tvrdil, že by se na ní mohl jet Světový pohár. Byl spokojen s druhým místem a ještě více s tím, že ztratil jen minimálně do trojkombinace. »Ve slalomu budu pro Sochora ještě větším soupeřem,« tvrdil.

Také druhý náš reprezentant Ivan Sochor zajel velmi dobře a potvrdil

své třetí místo. Zůstal jen necelou sekundu za Bachledou. Zasloužil se tak o bronzovou medaili pro naše barvy a vytvořil si dobré postavení pro trojkombinaci.

Překvapením je čtvrté místo 20letého sovětského závodníka Ciganova, pro něhož byla spartakiáda sprátelených armád prvním startem v zahraničí. Sovětský trenér Tallanov o něm hovořil jako o velké naději. Pátý skončil nejlepší bulharský závodník Penev a šesté místo patřilo opět našemu závodníkovi Hezckovi. Umístění dalších našich: 10. Porubský, 12. Hofmann, 13. Kočan. Závod se jel na 1130 metrů dlouhé trati s 56 brankami.

Dnes bude VI. ZSSA zakončena posledními dvěma závody: Ve Spindlerově Mlýně se jede slalom, v Liberci štafetový závod 4x10 kilometrů.

Výsledky

Biatlonová štafeta: 1. SSSR 1:54:23,88 (1 tr. kola) Ušakov, Popov, Kruglov, Korajev, 2. NDR (Grundler, Wolf, Ulrich, Geyer) 1:55:56,05 (6. tr. kol), 3. Rumunsko (Kerekeszti, Mirza, Voicu, Fontana) 2:01:23,93 (2 tr. kola), 4. CSSR (Šimočko, Zelinka, Zahourek, Pavlíček) 2:08:19,85 (8 tr. kol), 5. Bulharsko 2:06:37,25 (6 tr. kola), 6. Maďarsko 2:22:00,78 (12 tr. kol)

Obří slalom: 1. M. Sochor (CSSR) 3:55,63, 2. Bachleda (Polsko) 2:58,37, 3. I. Sochor (SSSR) 2:58,21, 4. Ciganov (SSSR) 3:00,59, 5. Penev (Bulharsko) 3:00,98, 6. Hezcko (CSSR) 3:02,85, 7. Kočov (Bulharsko) 3:03,03, 8. Cristea 3:03,52, 9. Brenci (oba Rumunsko) 3:05,17, 10. Porubský 3:05,48, 12. Hofmann 3:05,68, 13. Kočan 3:07,49 (všichni CSSR).

JAROSLAV MATOUŠEK,
IVO URBAN

Zdroj: *M. Sochor potvrdil své kvality*[online]. 18. 2. 1977 [cit. 2012-03-06]. ISSN 0032-6569. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1977/2/18/8.png>

Obr. 13: Jedno z mnoha Urbanových fotbalových zamyšlení

DVA DNY PO IRSKU, DVANÁCT DNÍ PŘED ŠVÉDSKEM

Snad máme na náš fotbal příliš vysoké nároky a požadavky. Reprezentanti ČSSR porazili fotbalisty Irské republiky 4:1 a my nejme zcela spokojeni. Je to správné? Nejme příliš kritičtí? Srovnáme si několik názorů pro a proti.

Můžeme být spokojeni?

Irové nepatří k evropské extratřídě, navíc přijali do Prahy bez několika svých, i u nás známých, opor: Bradyho a Stapletona z Arsenalu, Heighwaye z Liverpoolu. Na jejich místa postavil trenér Giles čtyři nováčky v Irské reprezentaci. Tedy nijak vynikající mužstvo, dalo by se říci. Na druhé straně však všichni Irové včetně oněch čtyř debutantů prokázali pravý profesionální přístup ke hře (v tom dobrém smyslu slova), dali do boje rychlost, pohyb, tvrdost v osobních soubojích, tedy zbraně, které jsou už tradičně našim fotbalistům nepřijemné. Takže docílený výsledek rozhodně není špatný.

Pokud však máme před očima výkony našich reprezentantů z loňského podzimu ve Švédsku, na Strahově proti NSR, v Bratislavě s Itálií a s Anglií ve Wembley, pak musíme konstatovat, že do loňské formy čs. mužstvu přece jen něco chybí. Především středová trojice nemá ten pohyb, tempo a vzruch jako před rokem. Tentokrát zůstala ve stínu stejné řady soupeře, ve středu hřiště královal Ir Greshish. Mohli jsme však očekávat něco jiného? Zázraky se ve fotbale dějí jen zřídka a naši středoví fotbalisté hráli tak jako hráli v lize.

Také obrana v prvním poločase měla několik slabších chviliek a nebyla tou neproniknutelnou hrází, jakou bychom si ji přáli mít v kvalifikačních zápasech mistrovství Evropy. Naproti tomu příjemně překvapila útočná trojice, a to hlavně zásluhou Nehody. Chodil neohroženě do soubojů s Irskými zadáky, přitrával, střelil, byl nej-

lepším hráčem našeho mužstva. Lepšíci se výkonnost prokázal Gajdůšek, Masný se snažil, v prvním poločase měl dobré okamžiky, ale do své optimální formy má daleko. Skoča, že nemohl dostat příležitost Vizek, kterého trápí svalové zranění.

Kdyby bylo utkání s Irskou republikou jen normálním mezistátním zápasem, asi bychom byli s jeho průběhem docela spokojeni a nehodnotili bychom výkon našeho mužstva tak přísně. Za čtrnáct dní nás však čeká důležité střetnutí v kvalifikaci mistrovství Evropy se Švédskem, v němž naši fotbalisté mohou udělat podstatný krok na cestě do Itálie.

Středovní utkání na Strahově se tedy stalo generálkou na Švédsko a z tohoto hlediska bylo nesporně prospěšné. O to více, že Irové podali lepší výkon, než se očekávalo a dokázali odkrýt některá slabší místa v našem celku. »Forma našeho mužstva ještě není na potřebné úrovni, máme stále co zlepšovat. Proti Švédsku musíme hrát lépe,« řekl po zápase trenér čs. reprezentace dr. Jozef Vengloš.

Jsem přesvědčen, že proti Švédům naši fotbalisté skutečně lépe hrát budou. Požeme je vyšší motivace, do posledního místečka (jak doufám), zaplněný Stadión Evžena Rošického jim poskytne morální oporu a povzbuzení. V takovém prostředí se každý hráč vypne k maximálnímu výkonu. Tuto středu zůstaly ochozy stadiónu polo-prázdné. Zřejmě svou roli sehrál pozdní začátek, ale asi také zbytečně vysoké vstupné.

IVO URBAN

Zdroj: *Můžeme být spokojeni?*[online]. 28. 9. 1979 [cit. 2012-03-06]. ISSN 0032-6569. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1979/9/28/8.png>

Obr. 15: První polistopadová akce, MS ve fotbale 1990

PO VÝBORNÉM ZÁVĚRU: ČESKOSLOVENSKO—KOSTARIKA 4:1 (1:0)

Trefami Skuhravého a Kubíka do čtvrtfinále!

Původní zpravodajství IVO URBANA z MS v kopané

BARI — Českoslovenští fotbalisté se na mistrovství světa probojovali mezi osm nejlepších mužstev! V utkání o postap do čtvrtfinále porazili Kostariku výsledkem, který svádí k domněnce, že šlo o lehké utkání, že Kostarika byla slabým soupeřem. Připomeňme si však, že Kostaričané porazili Skotsko a Švédsko a že a Brazílii prohráli jen 0:1. Naši fotbalisté se dlouho nemohli dostat do svého rytmu, jejich hra působila chvílemi křečovitě, až poslední půlhodina dala zapomenout na to, že jsme se dlouho chvěli o výsledek, a změnila se v exhibici našich fotbalistů. Československé mužstvo se opět představilo jako bojovný, vyrovnaný kolektiv, tentokrát však mělo svého hrdinu: Tomáše Skuhravého, střelce tří branek.

Náš tým nastoupil v «americké» sestavě, v celku Kostariky chyběl pro zranění brankář Conejo a mladý Medford, který rozhodl utkání se Švédskem, se objevil na trávníku až po přestávce.

Kostaričané hráli v první půli vlastně jen s jedním opravdovým útočníkem, soustředili se na důslednou obranu, z které vyráželi do protitoků.

když se před ním objevil zcela sám Cayasso.

To už jsme ale mohli vést 2:0: Kocianův ideální pas našel sprintujícího Knoflíčka, ten chtěl přehodit Barrantese, ale kostarický brankář byl o kousek dál, než se nám líbilo. Závěr poločasu patřil našemu celku: Skuhravý poslal podruhé míč hlavou do sítě, ale rozhodčí branku pro faul neuznal, Moravčíkovu střelu vyrazil Barrantes na roh.

Závěr patřil nám

Druhý poločas zahájili naši fotbalisté opět slibnými šancemi, které však nepřinesly zvýšení náskoku. Moravčík nastřílel břevno a Haškovu hlavičku z Kubíkova centru vyrazil Barrantes na roh. Zdálo se, že naše mužstvo se dostává do svého rytmu, ale najednou přišla studená sprcha. Ramirez odcentroval z pravé strany a Gonzales hlavou vyrovnal. Kostarickému mužstvu narostla křídla, Medford i další začali dělat svou rychlostí starosti našim zadákům. Kocian a Straka si vysloužili žluté karty a z Medfordovy přibrávky vystříleli našísti C. Jara nad.

V těchto chvílích nevypadala situace pro nás zrovna nejlépe, ale naše mužstvo dokázalo zvednout hlavu. Dostali jsme se do pokutového území soupeře. Moravčík přibrál hlavou míč Skuhravému a ten opět hlavou získal znovu vedení. Kostaričané pak ještě pohrozili několika protitoky, ale to už Chovanec držel dirigentskou taktovku pevně ve svých rukou, s Moravčíkem se zapojil do podpory útoku i Hašek a Knoflíček stále častěji unikal po křídle. Čtvrt hodiny před koncem pronikavě Haška zastavili kostaričtí zadáci nedovoleným způsobem a Kubík, který do té doby byl dost nespádný, z přímého kopu přesnou střelou do levého horního rohu vstřílil třetí gól. Od té chvíle se už utkání změnilo v exhibici našeho celku, Knoflíček ještě dobrou příležitost propásl, ale v 83. minutě po Chovancově rohu zakončil Skuhravý svůj střelecký koncert opět hlavou a zpečetil naše vítězství nad soupeřem, který rozhodně nebyl nikak slabý.

Branky, sestavy, hlasy

Branky: 11. Skuhravý 1:0, 55. Gonzales 1:1, 63. Skuhravý 2:1, 76. Kubík 3:1, 83. Skuhravý 4:1, rozhodčí Kirschen (NDR), ž. k.: Hašek, Kocian, Straka — Gonzales, Marchena, 47 673 prodaných vstupenek (v hledišti asi 25 000 diváků).

ČSFR: Stejskal — Kocian — Kadlec, Straka — Hašek, Bílek, Chovanec, Kubík, Moravčík — Skuhravý, Knoflíček.

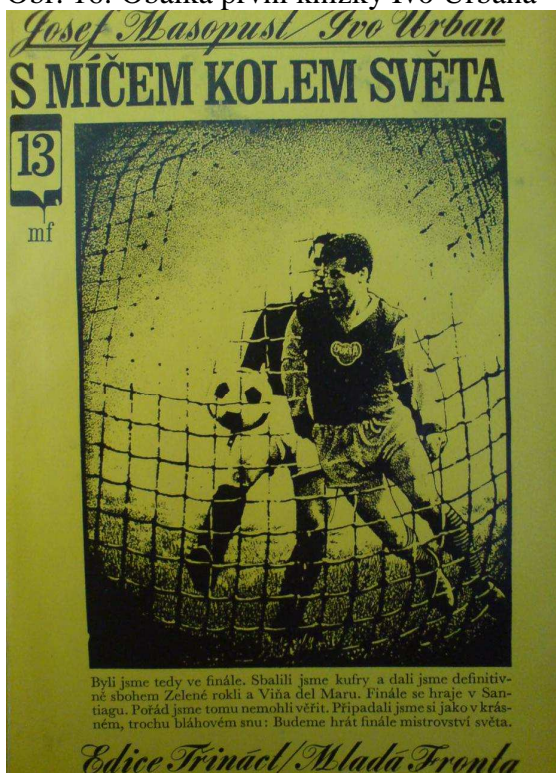
Kostarika: Barrantes — Flores — Gonzales, Montero, Chavarria (65. Guimaraes), Obando, Chaves, Ramirez, Marchena (46. Medford) — C. Jara, Cayasso.

Trenér ČSFR Veuglock: »Zpočátku hráči přikládali soupeři větší respekt, než si opravdu zasloužil. Škoda že jsme neproměnili šance v úvodu druhého poločasu, mohlo to být mnohem jednodušší. Když Kostaričané vyrovnali, prožili jsme psychicky velmi těžké chvíle, ale v závěru se přece jen projevila větší zkušenost i kombinační schopnosti.

>Kanárci< zemřeli na krásu

Zdroj: URBAN, Ivo. Trefami Skuhravého a Kubíka do čtvrtfinále!. *Rudé právo*. 25. 6. 1990. ISSN 0032-6569.

Obr. 16: Obálka první knížky Ivo Urbana – S míčem kolem světa

Zdroj: MASOPUST, J., URBAN, I. *S míčem kolem světa*. Praha: Mladá fronta, 1969.

Obr. 17: Ivo Urban dnes. Na Julisce, fotbalovém stadionu Dukly Praha

Zdroj: FELT, Karel. Gentleman s míčem i perem: Ivo Urban osmdesátiletý. *Právo* [online]. 7. 5. 2011[cit. 2012-03-06]. ISSN 1211-2119. Dostupné z: <http://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/186091-gentleman-s-micem-i-perem-ivo-urban-osmdesatiletý.html>

Bibliografické údaje

Jméno autora: Martin Slabý

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Prezenční

Název práce: Sportovní redaktor Ivo Urban

Rok: 2012

Počet stran bez příloh: 62

Celkový počet stran příloh: 11

Počet titulů české literatury a pramenů: 19

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 7

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Otto Novák, Csc.

PhDr. Hugo Schreiber